

Evaluering af

500 ledige familie - og
ægtefælleforsørgede nydanskere
træder ind i arbejdsstyrken

EVALUERINGSRAPPORT JUNI 2017

[Indholdsfortegnelse]

Del 1: Indledning	Side 2
Evalueringens formål og metode	Side 3
Del 2: Kort resumé	Side 5
Centrale læringspunkter	Side 8
Investeringsmodel	Side 10
Del 3: Projektorganisering	Side 12
Del 4: Udviklede metoder	Side 16
Del 5: Iværksatte tilbud	Side 22
Del 6: Projektdeltagernes karakteristika	Side 26
Del 7: Projektdeltagernes udbytte af projektindsatsen	Side 29
Del 8: Projektdeltagernes progression	Side 34
Del 9: Metoder og effekt	Side 44
Bilag A	
Bilag B	

1 Indledning

Baggrund

I 2013 stod ca. 60.000 familie- og ægtefælleforsørgede nydanskere i den arbejdsduelige alder udenfor arbejdsstyrken. Over halvdelen havde ikke-vestlig baggrund, hvoraf ca. 60 pct. var kvinder.

Ledige familie- og ægtefælleforsørgede indvandrere med ikke-vestlig baggrund er i en udsat position. Den enkelte borger er særligt afhængig af ægtefællen og for familien har det økonomiske konsekvenser. Samfundet som helhed oplever et tab af ressourcer og skattegrundlag ved, at de ledige familie- og ægtefælleforsørgede ikke indgår i arbejdsstyrken.

I mange tilfælde kan det påvirke børnenes opvækst negativt, at de har en mor eller far, som lever isoleret og ikke bidrager til den fælles virkelighed, som børnene vokser op i. Børnene vil mangle en rollemodel ift. deres involvering i samfundet og fremtid på arbejdsmarkedet.

Det kan være begrundet i personlige eller familiemæssige valg at stå udenfor arbejdsstyrken. Det kan også være en uheldig følge af hæmmende familiemønstre, begrænset viden om muligheder, utilstrækkelig afklaring omkring borgeren eller grundlæggende mangel på sprog, færdigheder og almen kompetencer.

Projektindsatsen

Det overordnede formål med ”500 ledige familie- og ægtefælleforsørgede nydanskere træder ind i arbejdsstyrken” (herefter Projekt 500) er at understøtte og forbedre udsatte ledige familie- og ægtefælleforsørgede indvandreres mulighed for at blive selvforsørgede. Projektindsatsen skal rykke ægtefælleforsørgede borgere ind i arbejdsstyrken og dermed understøtte en bedre integration i arbejdslivet, familiens hverdag og samfundet som helhed.

Aarhus, Hjørring, Holstebro, Frederiksberg, Lyngby-Taarbæk og Rødovre Kommune har som led i projektindsatsen i samarbejde med Integrationsnet og Cabi (herefter projektparterne) gennemført en særlig beskæftigelsesindsats. Indsatsens målgruppe var borgere med ikke-vestlig baggrund, som var uden for arbejdsstyrken, forsørgt af ægtefælle/familie og levede isoleret, ligesom borgerne ikke måtte være omfattet af integrationsloven.

Formålet har været at styrke den beskæftigelsesrettede indsats for 300 borgere med ikke-vestlig baggrund og øge arbejdsstyrken¹ med 200 borgere.²

Eksterne faktorer af betydning

Indledningsvist i projektperioden var der en forventning om, at ægtefælleforsørgede borgere i integrationsperioden var omfattet af indsatsen. Projektindsatsen i det opsøgende arbejde blev således tilrettelagt med henblik på både at omfatte borgere inden for og uden for integrationsperioden.

Flere projektaktører understreger betydningen af den sene målgruppepræcisering, som betød, at projektindsatsen ændrede karakter til udelukkende at omfatte ægtefælleforsørgede borgere uden for integrationsperioden. Målgruppepræciseringen betød, at projektindsatsen skulle tilpasses en mere snæver gruppe af borgere.

STAR præciserede først målgruppen efter projektets opstart, hvilket havde betydning for den indledende projektindsats samt projektets momentum. Det var således kritisk for projektindsatsen, at der gik lang tid, før målgruppen blev præciseret af STAR til udelukkende at omfatte ægtefælleforsørgede borgere uden for integrationsperioden.

Evalueringens formål og metode

Nærværende evaluering omhandler de iværksatte aktiviteter og resultater opnået i Projekt 500 i perioden fra d. 1. januar 2014 til d. 31. marts 2017. Evalueringen afdækker mange perspektiver i Projekt 500 i form af bl.a. projektorganisering og -samarbejde, aktiviteter, metoder og resultater.

Overordnet kan nærværende evalueringsrapport opdeles i nedenstående temaer:

- ⇒ Projektorganisering – rolle- og ansvarsfordeling mellem projektparterne
- ⇒ Udviklede metoder i den opsøgende og motivationsskabende indsats

¹ Projektet baserer sig på ILO's internationalt anerkendte definition af arbejdsstyrken. Projektet medtager borgere i aktive tilbud i form af uddannelsesaktive og arbejdsmarkedsparede ledige i aktive tilbud som f.eks. virksomhedspraktik eller lignende som en del af arbejdsstyrken.

² Måltallet er i løbet af projektperioden blevet nedskrevet fra, at 500 borgere skulle indtræde i arbejdsstyrken til at projekttilknytte 300 borgere og rykke 200 ind i arbejdsstyrken.

- ⇒ Iværksatte tilbud – hvilke rådgivningstilbud og virksomhedsnære tilbud som f.eks. praktik og løntilskud er blevet iværksat?
- ⇒ Projektdeltagernes karakteristika
- ⇒ Projektdeltagernes udbytte af projektindsatsen – hvor mange er blevet en del af arbejdsstyrken, hvor mange er rykket tættere på arbejdsstyrken mv.?
- ⇒ Projektdeltagernes progression – oplever projektdeltagerne progression gennem projektindsatsen, som rykker dem tættere på arbejdsstyrken?
- ⇒ Sammenhæng mellem metoder og effekter – hvilke tilbud og metoder har effekt for hvilke målgrupper af ægtefælleforsørgede?

LG Insight har indledningsvist i projektperioden udarbejdet registrerings- og progressionsværktøjer, som løbende er udfyldt af projektparterne. Registreringsværktøjerne bidrager med et omfattende kvantitativt datamateriale vedrørende projektdeltagernes karakteristika, progression samt iværksatte tilbud.

Foruden det statistiske datamateriale har LG Insight i løbet af projektperioden gennemført interview med såvel projektaktører som projektdeltagere. Der er i alt gennemført 51 interview i projektperioden – 35 interview med projektaktører og interview med 16 projektdeltagere.³

For en beskrivelse af anvendte metoder i dataindsamlingen henvises til bilag A.

³ Der er samlet taget kontakt til og forsøgt gennemført interview med 26 projektdeltagere. For 10 af projektdeltagerne er der gennemført interview af begrænset indholdsmæssig værdi, da deltagerne har følt, at de ikke har haft noget at bidrage med ift. evalueringen, ligesom sproglige udfordringer har været en barriere.

2 Kort resumé

Projektdeltagernes karakteristika

274 ægtefælleforsørgede borgere er blevet tilknyttet projektindsatsen. Projektdeltagerne er karakteriseret ved, at:

- ⇒ Ca. 89 % er kvinder.
- ⇒ Ca. 95 % har ingen uddannelseserfaring fra Danmark.
- ⇒ Den gennemsnitlige opholdsanciennitet i Danmark er 5 år og 9 måneder.
- ⇒ Der er opnået kontakt til 77 forskellige nationaliteter, hvor de to største grupper hver udgør ca. 7,3 pct. af det samlede antal projektdeltagere.
 - ⇒ 34 borgere har vestlig baggrund, mens 242 projektdeltagere har ikke-vestlig baggrund.⁴
- ⇒ Der forekommer stor variation i uddannelsesbaggrund fra hjemlandet.

Projektindsats

- ⇒ 25-30 pct. af det samlede antal kontaktede borgere er blevet en del af projektindsatsen.
- ⇒ Ca. 43 pct. af projektdeltagerne har været i virksomhedstilbud i form af enten virksomhedspraktik og/eller løntilskud.

198 af de projekttilknyttede borgere - ca. 72 pct. - er afsluttet succesfuldt som en del af arbejdsstyrken ved at have opnået ordinær beskæftigelse/være blevet selvstændig erhvervsdrivende, påbegyndt uddannelse på ordinære vilkår eller opnået status som erhvervsaktiv.

⁴ Jf. Danmarks Statistiks definition af vestlig lande, som omfatter EU-lande, Andorra, Australien, Canada, Island, Liechtenstein, Monaco, New Zealand, Norge, San Marino, Schweiz, USA og Vatikanstaten.

- ⇒ Projektindsatsens job- og uddannelseseffekt er ca. 55. pct., idet 151 af projektdeltagerne er afsluttet til enten ordinær beskæftigelse/selvstændig erhvervsdrivende eller uddannelse på ordinære vilkår.
 - ⇒ 97 af projektdeltagerne - ca. 35 pct. - er afsluttet i ordinær beskæftigelse eller som selvstændig erhvervsdrivende.
 - ⇒ 54 af projektdeltagerne - ca. 20 pct. - er påbegyndt en uddannelse på ordinære vilkår.
- ⇒ 47 af projektdeltagerne - ca. 17 pct. - er afsluttet som erhvervsaktive. Dvs. de er blevet en del af arbejdsstyrken uden endnu at have opnået deres jobmål.

I Holstebro Kommune er den største andel – 51,9 pct. - af de projekttilknyttede borgere afsluttet til ordinær beskæftigelse eller som selvstændig erhvervsdrivende. Til sammenligning udgør denne andel 27,3 pct. i Rødovre Kommune, hvor andelen af borgere, der afsluttes som erhvervsaktive, er størst på tværs af projektkommunerne i form af 25,5 pct.

I Lyngby-Taarbæk Kommune er den største andel – 28,6 pct. - af projektdeltagerne afsluttet til uddannelse på ordinære vilkår.

76 af projektdeltagerne - ca. 28 pct. - afsluttes af anden årsag og uden at blive en del af arbejdsstyrken. Afslutningsårsager er bl.a. sygdom, barsel og manglende ønske om at fortsætte i projektindsatsen. Andelen af projektdeltagere, der afsluttes af anden årsag, er mellem 18,5 pct. og 37,1 pct. for projektkommunerne.⁵

Varigheden af projektindsatsen er gennemsnitligt 217 dage for projektdeltagerne, hvilket svarer til ca. 7 måneder.

- ⇒ Indsatsens varighed er gennemsnitligt 216 dage for borgere, som afsluttes til arbejdsstyrken.
- ⇒ Indsatsens varighed er gennemsnitligt 220 dage for borgere, som afsluttes af anden årsag.

⁵ 6 af de 76 projektdeltagere, som er afsluttet af anden årsag, er registreret som afsluttet i forbindelse med projektafslutningen, selv om de fortsat var i en beskæftigelsesrettet indsats.

Målgruppen har forskellige indsatsbehov, og indsatsen skal tilrettelægges individuelt og fleksibelt for at opnå en effektiv indsats. De beskæftigelsesfaglige tilbud skal prioriteres og iværksættes med kvalitet for at have en effekt.

Progression

Registreringsværktøjerne indikerer, at projektindsatsen særligt:

- ⇒ Øger omfanget af borgernes jobsøgningsaktiviteter. I projektperioden registreres en progression for den samlede gruppe af projektdeltagere på 43 pct. i vurderingen af, om de er aktivt jobsøgende.
- ⇒ Øger borgernes faglige mobilitet – dvs. projektdeltagerne søger gennem projektindsatsen bredere ift. job. For den samlede gruppe af projektdeltagere øges den faglige mobilitet med 46,1 pct. fra projekttilknytning til projektafslutning.
- ⇒ Øger borgernes geografiske mobilitet. Den geografiske mobilitet øges for den samlede gruppe af projektdeltagere med 31,6 pct. i projektperioden.
- ⇒ Styrker borgernes anvendelse af netværk uden for hjemmet i forbindelse med jobsøgningen. Ved projektafslutning vurderes 37,7 pct. i høj grad at anvende deres netværk uden for hjemmet til jobsøgning. Ved projekttilknytning er andelen 7,7 pct.

Registreringsværktøjerne viser, at projektdeltagerne generelt i forbindelse med projekttilknytningen har:

- ⇒ En høj grad af opbakning fra ægtefællen og den øvrige familie ift. at komme i arbejde. Ved projekttilknytning vurderes 62,8 pct. af projektdeltagerne i høj grad at have opbakning fra deres ægtefælle og den øvrige familie ift. at komme i arbejde.
- ⇒ Et vist niveau af dansksproglige kompetencer. Enkelte af projektdeltagerne har få dansksproglige kompetencer, mens 52 pct. vurderes i nogen eller høj grad at have dansksproglige kompetencer til at kunne påtage sig et realistisk og rimeligt arbejde. Ca. 78 pct. af projektdeltagerne har påbegyndt og/eller gennemført danskuddannelse 2 eller 3.

Investeringsmodel

- ⇒ På baggrund af erfaringer og gennemsnitsbetragtninger fra projektindsatsen er der udregnet en kommunaløkonomisk gevinst på 265.000 kr. efter ét år.

Centrale læringspunkter

- ⇒ En central pointe fra projektindsatsen er, at der på tværs af projektkommunerne er en gruppe ægtefælleforsørgede borgere, der med relativt få ressourcer kan mobiliseres og øge arbejdsudbudet. 60 pct. af projektdeltagerne, som har modtaget rådgivningstilbud og/eller afklaringstilbud, bliver en del af arbejdsstyrken. I målgruppen er der således en gruppe borgere, som i løbet af få vejledningssamtaler er selvkørende og relativt hurtigt opnår tilknytning til arbejdsmarkedet – de såkaldte lavthængende frugter.
- ⇒ Den personlige relation har betydning i indsatsen – det gør sig gældende i den opsøgende og kontaktskabende indsats såvel som i forbindelse med selve den arbejdsmarkedsrettede indsats. I tilrettelæggelsen af en indsats for ægtefælleforsørgede borgere kan det derfor være hensigtsmæssigt at udpege enkelte aktører, som har det primære ansvar for indsatsen. Det muliggør i højere grad en personlig relation, som kan bidrage til at styrke borgernes motivation for at blive en del af arbejdsstyrken.
- ⇒ Målgruppen er karakteriseret ved at være forskelligartet – bl.a. ift. opholdsanciennitet, dansksproglige kompetencer og uddannelseserfaring fra hjemlandet. En del af forklaringen på den høje job- og uddannelseseffekt i projektindsatsen er bl.a., at indsatsen har været tilrettelagt fleksibelt og individuelt for den enkelte projektdeltager, ligesom indsatsen har været håndholdt for en stor del af borgerne.
- ⇒ En del af forklaringen på den høje job- og uddannelseseffekt er desuden, at en relativ stor andel af projektdeltagerne ved projekttilknytning har gode forudsætninger for at opnå tilknytning til arbejdsstyrken. Flere borgere har påbegyndt og/eller gennemført Danskuddannelse 2 og 3, ligesom størstedelen vurderes som motiverede for at komme i ordinær beskæftigelse og påbegynde ethvert rimeligt arbejde inden for 14 dage.
- ⇒ Målgruppen omfatter også borgere, som kan have behov for en mere omfattende og håndholdt indsats, før de gradvist rykkes tættere på arbejdsmarkedet. I projektindsatsen er der kun i begrænset omfang opnået kontakt til borgere, der kan karakteriseres som isolerede. Der kan være behov for indsatser med mere fokus på sociale og/eller sundhedsfaglige indsatser for i højere grad at opnå kontakt til målgruppen af meget isolerede borgere.
- ⇒ Mange borgere har opnået ordinær beskæftigelse inden for (del)brancher, som er i overensstemmelse med arbejdsmarkeds-

analyserne med fokus på jobåbninger med lave indgangsforudsætninger. Arbejdsmarkedsanalyserne blev udarbejdet af LG Insight for den enkelte projektkommune indledningsvist og undervejs i projektperioden. Analyserne viste, at (del)brancher som f.eks. handel, rengøring, hotel/restauration, transport og industri generelt havde mange jobåbninger med lave indgangsforudsætninger på tværs af kommunerne. Det er også disse (del)brancher, hvor projektdeltagerne typisk har opnået beskæftigelse.

- ⇒ Enkelte borgere har udvist interesse for deltidsansættelser og vikaransættelser. Der er desuden eksempler på et specifikt match ift. den enkelte borgers kompetencer og virksomhedens efterspørgsel. Det er bl.a. tilfældet i ansættelser inden for lufthavnslogistik og som brudekjolesyereske, akupunktør og fysioterapeut.

Investeringsmodel

Nærværende præsentation af en investeringsmodel er baseret på gennemsnitsbetragtninger og antagelser. For en beskrivelse af anvendte metoder for investeringsmodellen henvises til bilag B.

Ressourcebehov for en indsats for ægtefælleforsørgede borgere: En medarbejder med kompetencer som virksomhedskonsulent med et månedligt timetal på ca. 80 timer – dvs. medarbejderen arbejder halv tid med målgruppen – kan løbende varetage en indsats for ca. 20 personer i målgruppen.⁶

Kommunaløkonomiske udgifter: På baggrund af kommunernes oplysninger er timeprisen for medarbejderen ca. 240 kr. Den årlige kommunaløkonomiske udgift i form af lønudgifter til medarbejderen, som varetager indsatsen for målgruppen på halv tid, er ca. 231.000 kr.

Kommunaløkonomiske indtægter: Medarbejderen kan årligt afslutte indsatsen for ca. 45 borgere – heraf kan 16 borgere (35 pct.) forventes at opnå ordinær beskæftigelse eller bliver selvstændig erhvervsdrivende.⁷ Den gennemsnitlige årsløn for borgeren anslås til at være 203.000 kr. for en 30 timers stilling.⁸ Den kommunale skatteindtægt er således ca. 31.000 kr. om året per borger. Den kommunale skatteindtægt er således samlet for de 16 borgere, der opnår ordinær beskæftigelse/bliver selvstændig erhvervsdrivende, ca. 496.000 kr. om året.⁹

Den samlede kommunaløkonomiske gevinst efter 1 år: 265.000 kr. (496.000 – 231.000). For at dække lønudgiften på 231.000 kr. skal ca. 7 borgere opnå ordinær beskæftigelse (30 timer) om året, før indsatsen betaler sig.

Resultattilskud: Derudover får kommunerne resultattilskud for de borgere, som opnår ordinær beskæftigelse eller påbegynder uddannelse, når

⁶ For en beskrivelse af de opgaver, som medarbejderen skal varetage i indsatsen, såvel som indhold og kvalitet i vejledningen henvises til bilag B.

⁷ I investeringsmodellen er der af fremstillingsmæssige hensyn udelukkende taget udgangspunkt i de borgere, som opnår ordinær beskæftigelse eller bliver selvstændig erhvervsdrivende. Der forventes også på sigt en skatteindtægt for borgere, der kommer i uddannelse og bliver en del af arbejdsstyrken, men vi holder os her til en forsigtig beregning i forhold til borgere, der kommer i job.

⁸ Anslået gennemsnitlig årsløn inden for brancherne, hvor borgerne typisk opnår beskæftigelse: 252.000 kr. F.eks. rengøringsassistent, chaufførjobs, køkken/kantine og lagermedarbejder.

⁹ Skatteindtægten er udregnet ud fra den skattepligtige indkomst og en gennemsnitlig kommuneskat på 25 procent.

borgerne er omfattet af integrationsprogrammet. Resultattilskuddet er 51.000 kroner inden for det fjerde og femte år.¹⁰

Tager vi udgangspunkt i lønudgiften på 231.000 kr. årligt til en medarbejder, som arbejder med indsatsen, skal ca. 5 borgere opnå ordinær beskæftigelse eller uddannelse, før lønudgiften er dækket, og der genereres et overskud udelukkende på baggrund af resultattilskud.

Socioøkonomiske gevinster: Foruden de økonomiske gevinster ved at iværksætte en projektindsats for målgruppen af familie- og ægtefælleforsørgede borgere er der også betydelige socioøkonomiske gevinster for den enkelte borger. Det kan bl.a. være i form af et styrket netværk ved at blive tilknyttet en arbejdsplads, ligesom målgruppen i højere grad bliver en del af samfundet. Den enkelte familie vil også opleve en forbedret økonomi, mens eventuelle børn får rollemodeller i form af arbejdende forældre.

¹⁰ Resultattilskuddet er 76.500 kroner inden for de første tre år

3 Projekt-organisering

Projektindsatsen var organiseret således, at Cabi varetog rollen som projektleder, mens Integrationsnet primært varetog den borgerrettede indsats – herunder den opsøgende indsats, indledende samtaler med potentielle deltagere, løbende motivations- og vejledningssamtaler og afvikling af holdtilbud i form af CV- og jobsøgningsworkshops.

Den borgervendte indsats er således primært blevet løftet af Integrationsnet, som har trukket på deres faglighed ift. beskæftigelsesrettede indsætter for borgere med ikke-vestlig baggrund. En stor del af de høje indsats effekter i projektet skal tilskrives denne erfaring og kompetence. Omvendt kan koncentrationen af den store projektindsats hos Integrationsnet have haft betydning for den løbende og efterfølgende forankring af indsatsen i kommunerne, som i mindre grad har været forpligtet til at forankre indsatsen for at få borgerne tilknyttet arbejdsstyrken.

Foruden borgerindsatsen har Integrationsnet i projektperioden varetaget den konkrete indsatsplanlægning, kommunesamarbejde, metodeudvikling og erfaringsopsamling. I ca. halvdelen af projektperioden varetog Integrationsnet ligeledes den opsøgende virksomhedskontakt og etablering af virksomhedstilbud – herunder afvikling af virksomhedsbesøg – indtil indsatsen blev overleveret til kommunerne som led i forankringen af indsatsen.

Projektkommunerne forestod primært koordination på tværs af sektorer internt i den enkelte kommune, ligesom de bidrog med en forbedret virksomhedsvendt indsats. Derudover understøttede kommunerne i varierende omfang Integrationsnets indsats – bl.a. ift. den opsøgende, borgerrettede indsats.

Der var nedsat en **styregruppe** bestående af repræsentanter på ledelsesniveau fra projektparterne, som havde ansvaret for at træffe de nødvendige strategiske beslutninger om projektets retning og eventuelle justeringer undervejs.

Derudover var der en **følgegruppe** med repræsentanter fra projektparterne, som mødtes i forbindelse med metodeværksteder med henblik på at metodeudvikle samt styrke fremdriften og implementeringen af redskaber og metoder.

Forud for projektindsatsen havde kommunerne iværksat forskellige indsatser for dele af målgruppen af familie- og ægtefælleforsørgede nydanskere, primært ift. den mere veluddannede del af målgruppen og borgere omfattet af bestemmelser i integrationsloven. Kommunernes udgangspunkt for projektindsatsen var derfor forskellig – både ift. organisering af indsatsen såvel som erfaring med målgruppen.

Indledningsvist blev der i projektindsatsen udarbejdet lokale indsatsplaner i samarbejde med kommunerne. LG Insight udarbejdede målgruppe- samt arbejdsmarkedsanalyser på kommuneniveau, som bl.a. var udgangspunktet for indsatsplanerne. De lokale indsatsplaner tog således udgangspunkt i den enkelte kommunes situation – herunder de eksisterende kommunale tilbud og indsatser med relevans for målgruppen. Der blev på den baggrund udarbejdet flere lokale modeller og ikke én samlet model for projektkommunerne.

Organisatoriske forhold af betydning

Projektkommunernes rammevilkår varierer i form af bl.a. antallet af ægtefælleforsørgede, erfaring med tidligere indsatser for ægtefælleforsørgede borgere ved projektstart, virksomhedernes efterspørgsel efter arbejdskraft og antallet af jobåbninger med relevans for målgruppen. Projekt 500 har ligeledes været organiseret forskelligt i projektkommunerne.

I interview med projektaktørerne fremhæver flere, at rammevilkårene har haft stor betydning for projektindsatsen. Det betyder, at projektindsatsen ikke blot kan kopieres i en ”one size fits all”-model, men flere af de metodiske elementer kan fungere som inspiration for andre kommuner.

CITAT, PROJEKTAKTØR

”Rammerne er forskellige for kommunerne, som er vanskelige at kopiere, men den metodiske tilgang er interessant for alle kommuner.”

Fælles for projektkommunerne er, at projektindsatsen organisatorisk har været koncentreret omkring beskæftigelsesindsatsen. Målgruppen af ægtefælleforsørgede borgere er karakteriseret ved at være isolerede borgere, som er langt fra tilknytning til arbejdsmarkedet. Flere borgere i målgruppen kan forventes at have behov for en mere omfattende indsats i form af en social- og/eller sundhedsfaglig indsats. For enkelte borgere i målgruppen kan det således forventes, at der vil være behov for at starte længere nede på indsatstrappen for gradvist at bevæge sig op ad indsatstrappen og iværksætte beskæftigelsesrettede indsatser.

Ledelsesmæssig opbakning og forankring af indsatsen

I interview giver flere af projektaktørerne udtryk for, at den ledelsesmæssige opbakning til Projekt 500 er central for en succesfuld indsats. Når lederne prioriterer projektindsatsen og afsætter ressourcer til at løfte indsatsen, oplever flere aktører, at der er et stort potentiale ift. målgruppen.

Der er i projektindsatsen gennemført metodeseminarer og styregruppemøder. I interview påpeger projektaktørerne vigtigheden af at mødes med de øvrige projektaktører og drøfte projektmetoder og -indsatser. Metodeseminarerne har således fungeret som et forum, hvor projektaktørerne har haft mulighed for at få inspiration og videndele.

Investeringsmodellen på side 10 illustrerer, at der økonomisk kan være et incitament for kommuner til at iværksætte en indsats for målgruppen af ægtefælleforsørgede. Det er bl.a. økonomiske forhold og ønsket om at fastholde såvel borgere som virksomheder i kommunen, som har motiveret Hjørring Kommune til indledningsvist at påbegynde en indsats for ægtefælleforsørgede borgere og efterfølgende forankre indsatsen i kommunen.

Det er bemærkelsesværdigt, at projektindsatsen ikke i højere grad er blevet forankret i kommunerne, når arbejdsmarkedsanalyser viser, at kommuner over hele landet nærmer sig det strukturelle ledighedsniveau. Gennem projektforløbet har kommunerne kun i begrænset omfang prioriteret indsatsen til trods for de høje effekttal ift. at rykke ægtefælleforsørgede borgere ind i arbejdsstyrken.

LG Insight vurderer det som kritisk, at kommunerne i begrænset omfang har prioriteret og forankret den beskæftigelsesfaglige indsats for ægtefælleforsørgede borgere med henblik på at mobilisere arbejdskraftreserven og øge udbuddet af arbejdskraft. De høje indsats effekter understøtter det økonomiske incitament for kommunerne til at forankre indsatsen og afsætte ressourcer til at iværksætte en beskæftigelsesrettet indsats for ægtefælleforsørgede borgere.

Tæt samarbejde med virksomhedsservice

I interview med projektaktørerne giver de udtryk for, at kommunernes organisering og erfaring med målgruppen har betydning for projektindsatsen. En af de afgørende faktorer for en vellykket projektindsats er den organisatoriske placering i kommunen. Projektindsatsen har været mest velfungerende i de tilfælde, hvor virksomhedsservice har været involveret i projektindsatsen. Et tæt samarbejde mellem sagsbehandler og virksomhedsservice kan styrke indsatsens sammenhæng og sikre iværksættelse af relevante og virkningsfulde virksomhedstilbud.

Generelt fremhæver projektaktørerne virksomhedsindsatsen som central. Jo mere kommunerne forpligter sig til at prioritere virksomhedsindsatsen, desto større udbytte oplever flere af projektaktørerne af indsatsen. I en enkelt projektkommune har de oplevet en særlig god projektindsats efter tilknytning af en virksomhedskonsulent, som har kunne løfte den virksomhedsrettede indsats for projektdeltagerne. I afsnit 9 præsenteres de beskæftigelsesfaglige tilbud og indsatser, der er blevet prioriteret og iværksat i projektperioden såvel som effekten heraf.

4 Udviklede metoder

Undervejs i projektindsatsen er der udviklet metoder i form af udsøgning af målgruppen, opsøgende kontaktmetoder, motivationsfremmende initiativer samt særligt tilrettelagte rådgivnings- og beskæftigelsestilbud. Metoderne er udviklet med henblik på at styrke projektindsatsen, ligesom metoderne er beskrevet, så projekterfaringerne kan spredes til andre kommuner og aktører, der ønsker at iværksætte en indsats for ægtefælleforsørgede borgere. De udviklede produkter kan inspirere og anvendes i andre kommuners drift.

De udviklede metoder/værktøjer er samlet på nedenstående hjemmeside: <http://www.cabiweb.dk/projekt500/vaerktoejer/>

På hjemmesiden kan du få adgang til følgende værktøjer:

- ⇒ Guide til at udsøge ægtefælleforsørgede i tilgængelige systemer.
- ⇒ Inspiration til, hvordan du kan skabe kontakt til målgruppen.
- ⇒ 5 typologier af ægtefælleforsørgede med ikke-vestlig baggrund.
- ⇒ Tips og tricks til det virksomhedsopsøgende arbejde.

Den opsøgende og kontaktskabende indsats

I projektindsatsen er der afprøvet en bred vifte af metoder i den borgerrettede indsats. Indledningsvist blev der brugt mange ressourcer på den opsøgende indsats, hvor fokus var på at opnå kontakt til målgruppen af ægtefælleforsørgede borgere. Projektaktørerne forsøgte bl.a. at:

- ⇒ opsøge boligområder med en forventet stor koncentration af ægtefælleforsørgede borgere.
- ⇒ lave opslag og uddele flyers offentlige steder, hvor målgruppen ventes at færdes.
- ⇒ informere relevante personer med jævnlig kontakt til målgruppen om projektet – f.eks. bydelsmødre.
- ⇒ præsentere projektindsatsen til arrangementer og for foreninger, hvor målgruppen antages at deltage.
- ⇒ orientere om projektet internt i kommunen, så kommunale medarbejdere havde kendskab til projektindsatsen.

- ⇒ bruge de projekttilknyttede borgere som rollemodeller og til at sprede information om projektet i deres omgangskreds.
- ⇒ udsøge borgere uden indkomst (i e-indkomst) for efterfølgende at tage kontakt til borgerne via e-mail, brev eller telefon.

Af de afprøvede metoder i den opsøgende indsats vurderer størstedelen af projektaktørerne, at den mest effektive måde at opnå kontakt til ægtefælleforsørgede borgere er ved at udsøge borgerne via e-indkomst for derefter at tage kontakt. 146 borgere – hvilket svarer til ca. 53 pct. - er blevet en del af projektindsatsen ved, at projektet har henvendt sig direkte til den enkelte borger, jf. bilag A.

De bedste rekrutteringsresultater er opnået ved at ringe rundt til de ægtefælleforsørgede borgere i målgruppen og orientere om tilbuddet samt invitere dem til en første samtale.

Det har stor betydning for succesraten af disse metoder, hvor lang tid borgerne har været uden for integrationsperioden. Ved at ringe rundt og orientere om indsatsen kan der de første par år efter integrationsperioden opnås en succesrate på anslået ca. 30 pct. Den anslåede succesrate falder til ca. 25 pct. 3-5 år efter afsluttet integrationsperiode og 20 pct. udover 5 år.

Tidspunktet for kontakt har således betydning for metodernes effekt - jo tidligere indsatsen iværksættes for borgerne, desto større motivation og effekt registreres. Projektdeltagernes opholdsanciennitet i forbindelse med projekttilknytning er gennemsnitligt ca. 5 år og 9 måneder, jf. bilag A.

Det vurderes, at der i Projekt 500 er taget kontakt til samlet 480-590 ægtefælleforsørgede borgere. Det samlede antal projekttilknyttede borgere, som er blevet en del af projektindsatsen ved, at projektet har henvendt sig direkte, er 146. Ca. 25-30 pct. af de kontaktede borgere er således blevet en del af projektindsatsen. Projektet har med andre ord henvendt sig direkte til ca. fire gange så mange borgere, end der er blevet tilknyttet projektet.

Anvendelsen af rollemodeller har ligeledes motiveret enkelte borgere til at blive en del af projektet – samlet udgør andelen af borgere, som selv har henvendt sig til projektet, 15 pct. Den resterende gruppe af borgere er blevet en del af projektet ved, at borgerne er blevet henvist fra jobcentret eller anden myndighed – ca. 28 pct. – eller samarbejdspartnere har hjulpet borgeren på vej – ca. 4 pct., jf. bilag A.

Dertil har der været en del borgere, som har kontaktet projektaktørerne uden at være en del af målgruppen, og derfor er blevet visiteret til andre indsatser.

Typologier af ægtefælleforsørgede

På baggrund af projekterfaringerne er der udviklet 5 typologier af ægtefælleforsørgede. Typologierne har til formål at fungere som et internt arbejdsredskab i jobcentret til at styrke fokus på at sammensætte den mest relevante indsats for borgerne på baggrund af deres forventede jobmål. I den enkelte borgervendte indsats vil det dog være nødvendigt fortsat at have en fleksibel og dynamisk tilgang til borgerindsatsen.

CITAT, PROJEKTAKTØR

”Det er vigtigt, at der ikke er en fast skabelon og det skal understreges, at borgerne selv har betydning for projektindsatsen og hvor lang tid der går, før de er klar til at få et arbejde.”

De fem typologier er:

- ⇒ Flexibelt jobmål
- ⇒ Ambitiøst jobmål
- ⇒ Urealistisk jobmål
- ⇒ Usikkert jobmål
- ⇒ Intet jobmål

Typologierne kan være anvendelige redskaber i tilrettelæggelsen af en indsats. For en mere detaljeret beskrivelse af typologierne samt borgereksempler for hver typologi henvises til <http://www.cabiweb.dk/projekt500/vaerktoejer/>.

Den relationsnære indsats

I Projekt 500 har Integrationsnet primært varetaget den borgerrettede indsats. I den sammenhæng fremhæves den relationsnære og fleksible indsats som central for at rykke borgerne tættere på arbejdsmarkedet. I projektkommunerne har der været en enkelt eller få aktører, som primært har haft ansvaret for projektindsatsen. I interview giver projektaktører og -deltagere udtryk for, at den personlige relation har været af stor betydning for borgerne motivation og ønske om at være en del af indsatsen. Det afspejler sig bl.a. ved, at flere af de projekttilknyttede borgere i interview ikke kender *Projekt 500* men derimod fornavnet på personen, som har varetaget den primære vejledning og støtte af den enkelte borger.

Der er stor forskel på projektdeltagernes behov for vejledning og støtte, hvor enkelte har brug for få samtaler, har andre behov for en mere omfat-

tende og håndholdt indsats. Særligt for borgere med behov for en omfattende indsats er det relationsnære arbejde afgørende. Ved at kunne iværksætte en fleksibel og relationsbåren indsats har projektet haft held til at rykke en stor andel af de ægtefælleforsørgede borgere ind i arbejdsstyrken.

Indholdet i de forskellige typer af kontakt afhænger af den enkelte projektdeltagers situation og behov. Det kan f.eks. være ift. at:

- ⇒ motivere borgeren til at blive en del af arbejdsstyrken ud fra personlige, sociale og økonomiske hensyn.
- ⇒ styrke borgernes tro på egne evner til at kunne påtage sig et ordinært arbejde i Danmark på sigt – herunder at afdække deres muligheder for job ved f.eks. at anvise jobåbninger inden for relevante (del)brancher.
- ⇒ styrke borgernes arbejdsmarkedsforståelse og jobsøgningsadfærd – bl.a. ved at fremhæve betydningen af mobilitet og afvikle holdundervisning med fokus på jobsøgning og CV.
- ⇒ afklare borgernes kompetencer og iværksætte relevante kompetenceopbyggende indsatser.

Det virksomhedsopsøgende arbejde

Virksomhederne har været en central samarbejdspartner i projektindsatsen. Der er etableret samarbejde med et stort antal virksomheder, hvor projektdeltagere bl.a. har været i praktikforløb og løntilskud. I interview beskrives virksomhederne generelt som positive ift. at iværksætte indsatser for målgruppen.

Der er samlet 94 projektdeltagere – ca. 43 pct.¹¹ – som har været i virksomhedspraktik og/eller løntilskud. Virksomhederne er karakteriseret ved at være meget forskellige – både med hensyn til størrelse og arbejdsområde såvel som erfaringer med at have borgere med ikke-vestlig oprindelse i virksomhedsforløb.

Projektdeltagerne har primært opnået beskæftigelse inden for (del)brancher med mange jobåbninger og relativt lave indgangsforudsætninger. De typiske (del)brancher, hvor borgerne har opnået ordinær beskæftigelse, er

¹¹ Der er registreret tilbud i form af bl.a. praktik og løntilskud for 218 borgere, hvorfor de 94 projektdeltagere, der har været i praktik og/eller løntilskud, udgør 43 pct. af denne gruppe.

rengøring, køkken/kantine, pakkeri, hotel, produktionsvirksomhed, butik, lager, fiskeindustri, landbrug, chaufførjob, frisør eller som servicemedarbejder på hospital.

Enkelte projektdeltagere har opnået ordinær beskæftigelse, som dog ikke har været af 37 timers varighed ugentligt. Netop borgernes interesse for vikartimer og deltidsansættelser fremhæves af enkelte projektaktører som særligt interessant for denne målgruppe. Der er desuden eksempler på projektdeltagere og virksomheder, hvor der har været et specifikt match ift. borgerens kompetencer og virksomhedens efterspørgsel. Det er eksempelvis tilfældet ift. ansættelser inden for lufthavnslogistik og som brudekjole-syerske, akupunktør, fysioterapeut og jurist.

Uddannelsesforløb

Projektdeltagernes uddannelsesforløb er primært påbegyndt inden for uddannelsesområder som SOSU-assistent, serviceassistent, pædagogisk assistent eller 9. klasse på VUC med henblik på senere at påbegynde en erhvervsfaglig uddannelse.

Flere af projektdeltagerne udtrykker ønske om at opnå ordinær beskæftigelse inden for fagområder, der kræver en erhvervsfaglig uddannelse. Derfor er der for enkelte af projektdeltagerne behov for, at de påbegynder VUC for at bestå dansk og matematik på 9.-klassesniveau. Borgerne er i Projekt 500 blevet vejledt ift. jobmuligheder inden for interesse- og evt. kompetenceområder samt kravene inden for det pågældende område. I nogle tilfælde har det betydet, at borgerne er blevet tilknyttet uddannelse på ordinære vilkår.

Der er 13 borgere i målgruppen, som ved projekttilknytning vurderes at have en uddannelsesplan, der vil bringe dem ind i arbejdsstyrken eller gøre dem i stand til at blive optaget på en erhvervskompetencegivende uddannelse. 5 af disse projektdeltagere afsluttes senere til uddannelse på ordinære vilkår. Tilsvarende er 5 borgere med en uddannelsesplan ved projekttilknytning senere afsluttet til ordinær beskæftigelse. De forskellige afslutningsårsager for borgere med en realistisk uddannelsesplan ved projekttilknytning er udtryk for, at projektindsatsen ikke nødvendigvis har vejledt borgerne med en uddannelsesplan til at påbegynde ordinær uddannelse, men også har set på borgernes ordinære jobmuligheder og -interesser.

For enkelte projektdeltagere kan ønsket om at påbegynde uddannelse også være et ønske om at få en indkomst i form af SU – det dokumenteres dog ikke i evalueringen.

Vurdering af de udviklede metoder

Der har samlet været 274 borgere tilknyttet Projekt 500. Tilknytningen af borgere har gennem projektforsløbet været relativt stabil. Succeskriteriet for Projekt 500 var, at 300 ægtefælleforsørgede borgere skulle tilknyttes projektet.

I projektindsatsen er der udviklet en bred vifte af metoder til at opnå kontakt til ægtefælleforsørgede borgere, som lever isoleret i det danske samfund. I den opsøgende indsats er en central erfaring, at det er yderst vanskeligt at opnå kontakt til og frivilligt motivere den mest isolerede del af målgruppen, som ikke vurderes at have ressourcer til og/eller motivation for i højere grad at blive en del af det danske samfund og arbejdsmarked.

Når det ikke lykkes at tilknytte 300 borgere, skyldes det bl.a., at der er en gruppe af ægtefælleforsørgede borgere, som er så isolerede, at de er vanskelige at opnå kontakt til via opslag og lignende i det offentlige rum. I de mere direkte opsøgende indsatser såsom brev og telefonopkald har det heller ikke været muligt at få kontakt til borgerne.

Der er opnået kontakt til en lille gruppe af isolerede borgere med et begrænset netværk og kontakt til kun den nærmeste familie, mens andre bor isoleret på landet eller i et boligsocialt område og ikke deltager i forenings- eller fritidsliv. Generelt har projektdeltagerne dog et netværk, jf. afsnit 8. På den baggrund må det konstateres, at projektindsatsen til trods for forskellige opsøgende indsatser, i begrænset omfang har formået at opnå kontakt til og projekttilknytte de mest isolerede borgere. Til trods for dette vurderer LG Insight, at de 274 projekttilknyttede borgere er et tilfredsstillende antal ift. succeskriteriet på 300 borgere.

På baggrund af projekterfaringerne kan målgruppen kategoriseres i tre overordnede grupper:

- ⇒ Den ene gruppe består af borgere, som af personlige eller familiemæssige årsager aktivt har valgt at stå udenfor arbejdsstyrken og ikke ønsker at være en del af projektindsatsen.
- ⇒ Den anden gruppe består af borgere, som lever meget isoleret og kun har et meget lille netværk. Denne gruppe har ikke aktivt valgt at leve et isoleret liv, men borgernes isolation er et resultat af omstændigheder som f.eks. langvarige sygdomsforløb. For denne gruppe kan der være behov for en social-/sundhedsfaglig indsats.
- ⇒ Den tredje gruppe er borgere, der af forskellige årsager står uden for arbejdsstyrken. Borgerne har typisk begrænset viden om deres muligheder og/eller utilstrækkelige kompetencer til at realisere deres jobmål, men ønsker at være en del af projektindsatsen for at opnå arbejdsmarkedstilknytning. Det er primært denne gruppe, som har været tilknyttet Projekt 500.

5 Iværksatte tilbud

Indledningsvist i projektperioden ønskede projektaktørerne at iværksætte holdtilbud, men i praksis viste det sig vanskeligt at gennemføre, da borgerne baggrunde og bl.a. dansksproglige kompetencer var vidt forskellige. Der er dog gode erfaringer med at gennemføre holdforløb som fælles tilbud med relativt homogene grupper af borgere. Det er bl.a. tilfældet for projektdeltagere fra Lyngby-Taarbæk, Rødovre og Frederiksberg Kommune, hvor der blev afviklet CV- og jobsøgningsworkshops, ligesom Aarhus Kommune har afviklet flere workshops inden for CV, jobsøgning, kulturforståelse og virksomhedsbesøg.

Forskellige indsatsbehov

Den borgerrettede tilgang i projektindsatsen har haft fokus på relationen samt frivilligheden i tilbuddet. Det betyder bl.a., at der har været lagt op til, at borgerne har skullet tage ejerskab over indsatsen, men det har omvendt haft betydning for indsatsens varighed. Projektaktørerne understreger i interview, at det for nogle borgere kræver en langsigtet og tålmodig indsats, mens andre borgere i løbet af få vejledningssamtaler er videre i beskæftigelsesrettede forløb og i høj grad er ”selvkørende”.

Varigheden af projektindsatsen er gennemsnitligt 217 dage for projektdeltagerne, hvilket svarer til ca. 7 måneder. Der er ingen nævneværdig forskel på projektindsatsens varighed for borgere, som er blevet en del af arbejdsstyrken (216 dage), ift. borgere, der er afsluttet af anden årsag (220 dage). Indsatsens varighed spænder fra 9 dage til 900 dage, hvilket understreger variationen ift. målgruppen og indsatsbehovet.

Da målgruppen er karakteriseret ved at have en perifer tilknytning til arbejdsmarkedet har der været behov for at iværksætte en håndholdt og fleksibel indsats. Det er centralt, at borgerne tydeligt har kunne se en mening med indsatsen. For enkelte borgere har indsatsen været kortvarig og effektiv – ca. 17 pct. af borgerne har været i projektforløb af under to måneders varighed - mens andre borgere har været i længerevarende forløb. Ca. 22 pct. af borgerne har været omfattet af projektindsatsen i mere end ét år. Der er således 61 pct. af projektdeltagerne, der har været tilknyttet projektindsatsen mellem to måneder og ét år.

Projektaktørerne understreger i interview, at flere borgere ville være faldet fra projektindsatsen, hvis ikke indsatsen havde været individuelt tilrettelagt og håndholdt.

Vejledning og rådgivning

For enkelte projektdeltagere har få rådgivningssamtaler været tilstrækkeligt, mens andre borgere har brug for en mere omfattende indsats. Der er også eksempler på projektdeltagere, som har været tilknyttet projektet indledningsvist, men som projektet efterfølgende har mistet kontakt til. Senere i forløbet har borgerne henvendt sig til projektet igen, fordi de er blevet indstillede på og motiverede for den beskæftigelsesrettede projektindsats. Det er udtryk for, at indsatsen kræver tålmodighed og med fordel kan tilrettelægges med et langsigtet perspektiv.

Der er indledningsvist afviklet en samtale mellem borger og en projektaktør, hvor borgerens baggrund, situation, motivation for job/uddannelse, jobforestillinger og prioriteringer er blevet drøftet, ligesom en forventningsafstemning ift. Projekt 500 har været central. Den efterfølgende planlægning har taget udgangspunkt i borgerens jobforestillinger og hvordan borgeren selv kan tage ansvar for at opnå sit jobmål med løbende sparring og støtte ift. at tage ansvar og udnytte egne ressourcer.

Udgangspunktet for projektindsatsen har været borgernes jobønsker og mål, og indsatsen er forsøgt tilrettelagt herefter – i tilfælde af urealistiske jobønsker er der løbende vejledt om realistiske jobmuligheder. Desuden har udvikling af projektdeltagernes mobilitetsforståelse været central – den faglige og geografiske mobilitet samt den tidsmæssige fleksibilitet – herunder tilrettelæggelse af en dagligdag, som muliggør et arbejde. Det afspejler sig også i progressionskemaerne, hvor særligt borgernes jobsøgningsaktiviteter samt faglige og geografiske mobilitet er steget markant, jf. afsnit 8.

Indsatselementerne har grundlæggende bestået af:

- ⇒ Vejledningssamtaler: Arbejdsmarkedsforståelse, afdækning af muligheder, betydning af prioriteringer og strategi.
- ⇒ Virksomhedsbesøg, hvor borgerne har mødt arbejdsgiveren, fået indsigt i arbejdsfunktioner og opnået kendskab til kravene på arbejdspladsen mv.
- ⇒ Støtte til virksomhedskontakt med henblik på at påbegynde praktik/løntilskud.
- ⇒ Undervisning i jobsøgning – herunder inspiration og sparring for at klæde borgerne på til selvstændig jobsøgning.
- ⇒ Støtte til udarbejdelse af CV (individuel eller workshop).
- ⇒ Løbende sparring, vejledning og støtte i den opfølgende indsats – herunder opfølgning på praktikforløb.
- ⇒ Støtte ift. uddannelsesønsker, hvis det har været borgerens primære motivation.

I den konkrete vejledningssituation har fokus været på opbygning og/eller videreførelse af deltageres motivation, som har styrket borgernes tro på, at der er muligheder på det danske arbejdsmarked for dem. Ved konkret at angive, hvor jobmulighederne er størst – f.eks. i form af rengøring, køkken/kantine, butik, produktionsvirksomhed, hotel – motiveres borgerne til at søge mod disse (del)brancher.

Indledningsvist i projektperioden udarbejdede LG Insight arbejdsmarkedsanalyser, som havde til formål at afdække (del)brancher i projektkommunerne med flest jobåbninger og relevans for målgruppen. Arbejdsmarkedsanalyserne havde til formål at generere kompetencer til vejledningen af projektdeltagerne i projektindsatsen, således der målrettet kunne iværksættes en beskæftigelsesrettet indsats. Arbejdsmarkedsanalyserne har fungeret som et konkret redskab i den beskæftigelsesfaglige rådgivning til at udpege relevante (del)brancher for målgruppen med henblik på bl.a. at øge projektdeltageres villighed til at søge bredt ift. alle rimelige job.

CITAT, PROJEKTDELTAGER

”Jeg har snakket i telefon og er blevet vejledt. Jeg er meget glad for vejledningen. Det har givet mig indblik i de mange muligheder ift. job og uddannelse. Dem kendte jeg ikke til før.”

Projektindsatsens tilgang har været opbygget ud fra projektdeltageres frivillige ønske om at være en del af indsatsen. I vejledningen har der været lagt vægt på, at borgerne skal have hjælp til selvhjælp, således borgerne selvstændigt kan agere på arbejdsmarkedet efter projektafslutning og evt. selv skaffe sig et job, såfremt det bliver relevant. Det har været en del af indsatsen at klæde borgerne på og give dem værktøjer, som de kan udnytte, hvis de på et senere tidspunkt skulle blive jobsøgende igen.

Borgerne er blevet støttet i selvstændigt at søge job og tage kontakt til virksomheder, som kunne være potentielle arbejdsgivere. Dermed er borgerne ikke blot rykket tættere på arbejdsmarkedet i projektperioden, men deres fremadrettede muligheder for arbejdsmarkedstilknytning er styrket.

CITAT, PROJEKTAKTØR

”Projektet er hjælp til selvhjælp. Vi vil gerne understøtte, at de kommer i uddannelse eller arbejde og signalere, at det er deres eget ansvar.”

Udfordringer

Der har også været udfordringer i den borgerrettede indsats. Nedenfor er oplistet en række udfordringer i form af:

- ⇒ Projektdeltagernes manglende tro på egne evner og muligheden for at komme i beskæftigelse. Det fremhæves i interview som den største udfordring i arbejdet med målgruppen.
- ⇒ Sproglige barrierer.
- ⇒ Projektdeltagernes manglende tro på praktik og løntilskud som vejen til ordinær beskæftigelse.
- ⇒ Manglende opbakning fra ægtefællen.
- ⇒ Komplekse familieforhold – herunder sygdom.
- ⇒ Projektdeltagernes manglende vilje til at omlægge livsstilen, så der bliver plads til ordinært arbejde – herunder at være geografisk mobil ift. et potentielt arbejde.

I interview bliver det fremhævet, at der har været et stort behov for en grundlæggende vejledning om det danske arbejdsmarked – herunder jobfunktioner og veje til at opnå beskæftigelse. Flere af projektdeltagerne har ikke haft et klart billede af, hvordan man får et job, og hvor man kan få et overblik over jobbrancher, jobfunktioner og virksomheder.

Særligt for borgere med begrænset arbejdserfaring fra Danmark, begrænset viden om arbejdsmarkedet, begrænset erfaring med jobsøgning, begrænset geografisk mobilitet og begrænsede dansk kundskaber er der behov for en mere omfattende projektindsats for at rykke borgerne tættere på arbejdsmarkedet.

6 Projektdeltagernes karakteristika

De 274 projekttilknyttede borgere er bl.a. karakteriseret ved, at:

- ⇒ ca. 89 pct. er kvinder.
- ⇒ 77 forskellige nationaliteter er blevet tilknyttet projektet.
 - ⇒ 34 borgere har vestlig baggrund, mens 242 af projektdeltagerne har ikke-vestlig baggrund.
- ⇒ ca. 22 pct. af projektdeltagerne har højest gennemført danskuddannelse 1.
- ⇒ ca. 39 pct. af projektdeltagerne er påbegyndt og/eller har gennemført danskuddannelse 3.
- ⇒ ca. 66 pct. har højest fem års opholdsanciennitet.
- ⇒ ca. 39 pct. har ikke hjemmeboende børn under 18 år.
- ⇒ ca. 95 pct. ikke har gennemført nogen erhvervskompetencegivende uddannelse i Danmark.
- ⇒ ca. 40 pct. har gennemført en kort, mellemlang eller lang videregående uddannelse fra deres hjemland.

Projektdeltagernes fællestræk

På flere parametre har projektdeltagerne fællestræk. Det er bl.a. tilfældet mht. køn (89 pct. er kvinder), ligesom størstedelen har under fem års opholdsanciennitet i Danmark og 95 pct. ikke har gennemført nogen erhvervskompetencegivende uddannelse i Danmark.

Over 66 pct. af projektdeltagerne har ligeledes højest ét hjemmeboende barn under 18 år. Det understøttes af, at projektaktører i interview påpeger, at mange projektdeltagere tilknyttes Projekt 500 pga. ændringer i familiesituationen – f.eks. når børnene flytter hjemmefra. Projektdeltagernes lave antal hjemmeboende børn kan ligeledes være udtryk for, at ægtefælleforsørgede borgere med mange børn i udgangspunktet er mindre interesserede i at deltage i projektet.

Projektdeltagernes forskellighed

Til trods for en del fællestræk er der også interessante variationer blandt de projekttilknyttede borgere i form af f.eks. omfanget af uddannelseserfaringer fra hjemlandet. Det er en faktor, der for nogle projektdeltagere bliver fremhævet som af betydning. Når borgerne har en vis grad af uddannelseserfaring kan det styrke deres muligheder for at opnå ordinær beskæftigelse. Den positive effekt af erfaringerne er dog ikke entydig, da det også kan være en udfordring i det vejledende arbejde og den beskæftigelsesrettede indsats, da borgerne i nogle tilfælde kan være forvænte ift. beskæftigelses tilbud og potentielle job.

Tabel 1. Hvilken danskuddannelse har borgeren påbegyndt og/eller gennemført?

Type af danskuddannelse	Antal projektdeltagere (andel i parentes)
Ingen	26 (11,4 %)
Danskuddannelse 1	25 (11 %)
Danskuddannelse 2	89 (39 %)
Danskuddannelse 3	88 (38,6 %)

Kilde: LG Insight. N: 228

Tabel 1 angiver projektdeltagernes dansksproglige kompetencer ift., om de er påbegyndt og/eller har afsluttet danskuddannelse 1, 2 eller 3. Tabellen viser, at projektdeltagernes danskuddannelsesniveau varierer, hvor ca. 22,4 pct. ikke er påbegyndt danskuddannelse 2, mens 38,6 pct. er påbegyndt og/eller har gennemført danskuddannelse 3. Projektdeltagernes sproglige kompetencer tillægges af projektaktørerne og -deltagerne betydning for mulighederne i projektindsatsen – jo bedre dansksproglige kompetencer, desto større muligheder har borgerne for at opnå beskæftigelse.

Det er desuden bemærkelsesværdigt, at der er opnået kontakt til 77 forskellige nationaliteter, hvor thai og tyrkisk er de to nationaliteter med det største antal projektdeltagere i form af 20 borgere – det svarer til ca. 7,3 pct. Det er således lykket at opnå kontakt til og iværksætte en beskæftigelsesrettet indsats for en bred vifte af nationaliteter. 242 af projektdeltagerne kommer fra ikke-vestlige lande, mens 34 borgere er fra vestlige lande – herunder Rumænien og Polen.

Projektdeltagernes forudsætninger for at indgå i arbejdsstyrken ved projekttilknytning

Der er fem overordnede målepunkter, som definerer projektdeltagernes arbejdsmarkedstilknytning. De fem målepunkter er i overensstemmelse med vurderingen af, om borgerne kan karakteriseres som erhvervsaktive.

Ved at belyse projektdeltagernes forudsætninger for at indgå i arbejdsstyrken ved projekttilknytning på de fem målepunkter kan det afdækkes, om

den høje indsats-effekt skyldes, at projektdeltagerne allerede ved projekttilknytning har gode forudsætninger for at blive tilknyttet arbejdsstyrken. Nedenfor er det højeste antal projektdeltagere, som opfylder mere end ét målepunkt angivet:

- ⇒ 2 projektdeltagere vurderes som erhvervsaktive allerede ved projekttilknytning.
- ⇒ Yderligere 8 projektdeltagere vurderes som erhvervsaktive på fire af de overordnede målepunkter ved projekttilknytning.
- ⇒ Yderligere 39 projektdeltagere vurderes som erhvervsaktive på tre af de overordnede målepunkter ved projekttilknytning.
- ⇒ Yderligere 56 projektdeltagere vurderes ved projekttilknytning at kunne påbegynde ethvert rimeligt arbejde inden for 14 dage og have et ønske om overordnet set at komme i arbejde, jf. bilag A.

Samlet udgør andelen af projektdeltagere, som på mindst to overordnede målepunkter har forudsætninger for at blive en del af arbejdsstyrken, at være ca. 54 pct. Størstedelen af de projekttilknyttede borgere vurderes med andre ord som erhvervsaktive på mindst to ud af fem overordnede målepunkter ved projekttilknytning. Det understreger, at projektindsatsen særligt har omfattet en gruppe borgere, som ved projekttilknytning har relativt gode forudsætninger for at blive en del af arbejdsstyrken.

7 Projektdeltagernes udbytte af indsatsen

Projektresultaterne

For projektdeltagerne er:

- ⇒ 198 – ca. 72 pct. af det samlede antal projektdeltagere - afsluttet som en del af arbejdsstyrken. Dvs. borgeren har opnået ordinær beskæftigelse/er blevet selvstændig erhvervsdrivende, er påbegyndt uddannelse på ordinære vilkår eller har opnået status som erhvervsaktiv.
 - ⇒ 97 borgere – ca. 35 pct. af det samlede antal projektdeltagere - er kommet i ordinær beskæftigelse eller er blevet selvstændig erhvervsdrivende.
 - ⇒ 54 borgere – ca. 20 pct. af det samlede antal projektdeltagere - er påbegyndt en uddannelse på ordinære vilkår.
 - ⇒ 47 borgere – ca. 17 pct. af det samlede antal projektdeltagere – har opnået status som erhvervsaktive.
- ⇒ 76 borgere – ca. 28 pct. af det samlede antal projektdeltagere - er afsluttet af anden årsag – f.eks. barsel, sygdom eller manglende ønske om at fortsætte i projektindsatsen.

Gennem projektindsatsen er det lykket at rykke 198 borgere ind i arbejdsstyrken og dermed tættere på arbejdsmarkedet. Succeskriteriet var at flytte 200 ægtefælleforsørgede borgere fra en placering uden for arbejdsstyrken til en placering inden for arbejdsstyrken. Projektets succeskriterium vurderes som opfyldt ved, at 198 borgere er rykket ind i arbejdsstyrken.

I interview med projektaktørerne understreger de, at projektindsatsen har givet mulighed for at lave en ekstraordinær indsats for målgruppen i kraft af bl.a. en håndholdt indsats. Det understreges af flere som afgørende for den høje effekt ift. at rykke projektdeltagerne tættere på arbejdsmarkedet.

Derudover beskriver projektaktørerne den relativt lange projektperiode som af betydning for den høje effekt. Det har været centralt, at der har været tilstrækkelig med tid til at rykke projektdeltagerne fra at have været fraværende fra arbejdsmarkedet og ind i arbejdsstyrken.

Baggrundsfaktorer og resultater

I nærværende afsnit præsenteres projektdeltagernes baggrundsplysninger ift. deres afslutningsårsag – dvs. afsluttes borgerne i arbejdsstyrken eller af anden årsag. Således vil det blive belyst, om nogle baggrundsfaktorer betinger indsatsens effekt og/eller om indsatsen særligt har virkning for bestemte borgere.

Tabel 2. Opholdsanciennitet og afslutningsårsag (andel)

Opholdsanciennitet	Afsluttet i arbejdsstyrken	Afsluttet af anden årsag
1-5 år	67,7 %	61,8 %
6-10 år	23,7 %	25 %
11-15 år	4 %	6,6 %
16 år eller derover	4,5 %	6,6 %
Samlet	100 %	100 %

Kilde: LG Insight. N: 274

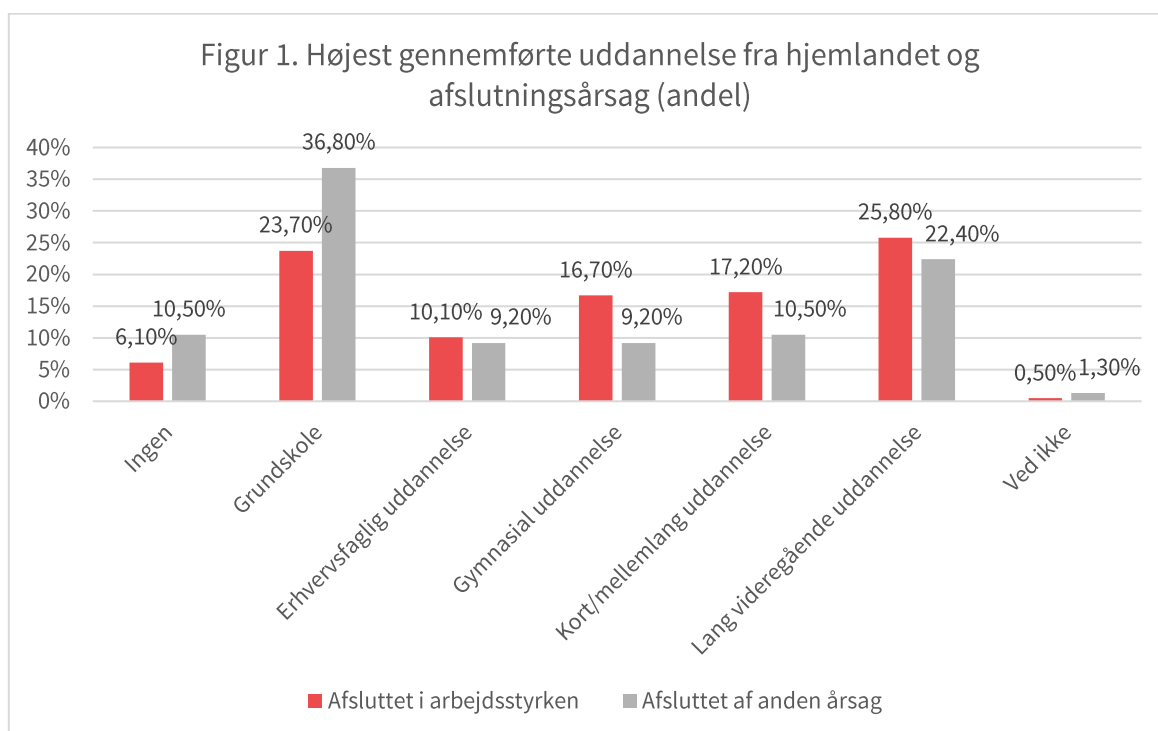
Tabel 2 angiver andelen af borgerne, som henholdsvis er afsluttet i arbejdsstyrken og af anden årsag, på baggrund af opholdsanciennitet. Tabellen viser, at der for de to grupper kun er moderate forskelle inden for de fire kategorier af opholdsanciennitet. Der er f.eks. en forskel på ca. 6 procentpoint inden for de to afslutningsårsager for borgere, der har 1-5 års opholdsanciennitet. På den baggrund vurderes opholdsanciennitet ikke at have stor betydning for, om borgerne bliver en del af arbejdsstyrken eller afsluttes af anden årsag.

Tabel 3. Hjemmeboende børn under 18 år og afslutningsårsag (andel)

Antal hjemmeboende børn under 18 år	Afsluttet i arbejdsstyrken	Afsluttet af anden årsag
Ingen børn	37,9 %	40,8 %
1 barn	27,3 %	28,9 %
2 børn	23,2 %	15,8 %
3 børn eller flere	11,6 %	14,5 %
Samlet	100 %	100 %

Kilde: LG Insight. N: 274

I tabel 3 er andelen af projektdeltagere, som er afsluttet i arbejdsstyrken samt af anden årsag, angivet på baggrund af antallet af hjemmeboende børn under 18. Der er kun moderate og ikke entydige forskelle på de to afslutningskategorier ift., hvor mange børn borgerne har. På den baggrund konkluderes, at antallet af hjemmeboende børn under 18 år ikke har nogen klar effekt på, om borgerne afsluttes i arbejdsstyrken eller ej.

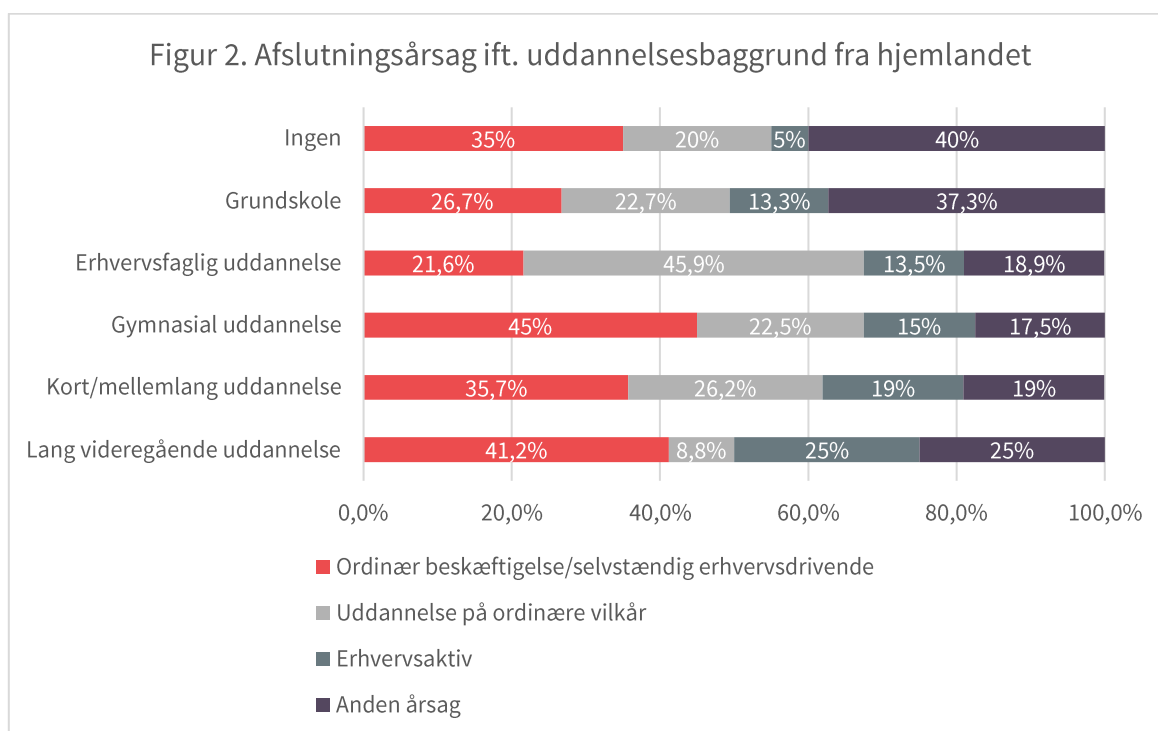

Kilde: LG Insight. N: 274

Figur 1 angiver betydningen af uddannelse for de to afslutningskategorier. Den primære forskel mellem kategorierne er, at 47,3 pct. af projektdeltagerne, der afsluttes af anden årsag, har ingen eller grundskole som højest gennemførte uddannelse fra hjemlandet. Til sammenligning har 29,8 pct. af de borgere, der er afsluttet til arbejdsstyrken, ingen eller grundskole som højest gennemførte uddannelse. Der er således en forskel på 17,5 procentpoint.

Der er desuden en forskel på 14,2 pct. for de to afslutningsårsager på baggrund af, om borgerne har en gymnasial eller kort/mellemlang uddannelse. 33,2 pct. af dem, som er afsluttet i arbejdsstyrken, har en gymnasial eller kort/mellemlang uddannelse i modsætning til 19,7 pct. for borgere afsluttet af anden årsag. Med andre ord er der en tendens til, at borgere som afsluttes i arbejdsstyrken har mere uddannelse, end borgere der afsluttes af anden årsag.

Figur 2. Afslutningsårsag ift. uddannelsesbaggrund fra hjemlandet

Kilde: LG Insight. N: 274

Figur 2 angiver, hvad projektdeltagerne afsluttes til inden for hver kategori af uddannelse fra hjemlandet. Figuren viser, at der er forskel på andelen, som afsluttes inden for henholdsvis ordinær beskæftigelse/selvstændig erhvervsdrivende, uddannelse på ordinære vilkår, erhvervsaktiv og af anden årsag inden for kategorierne af uddannelsesbaggrund.

40 pct. af borgerne uden uddannelsesbaggrund fra hjemlandet afsluttes af anden årsag, mens det gør sig gældende for 37,3 pct. af borgerne med grundskole som højest gennemførte uddannelse fra hjemlandet. Tilsvarende afsluttes kun 17,5 pct. af borgerne med en gymnasial uddannelse fra hjemlandet af anden årsag.

I interview med projektaktørerne fremhæver de, at de højtuddannede i nogle tilfælde kan være vanskeligere at iværksætte beskæftigelses- og uddannelsesrettede forløb for, da de ofte ønsker et job, der matcher deres uddannelsesniveau, ligesom de kan være mindre villige til at påbegynde praktikforløb/løntilskud. Figur 2 understøtter delvist dette, da "kun" 50 pct. af borgerne med en lang videregående uddannelse fra hjemlandet afsluttes til ordinær beskæftigelse eller uddannelse på ordinære vilkår. Det er den laveste job- og uddannelseseffekt for uddannelseskategorierne. Der er dog ca. 41 pct. af borgerne med en lang videregående uddannelse, som opnår ordinær beskæftigelse/bliver selvstændig erhvervsdrivende.

Projektdeltagere med henholdsvis en erhvervsfaglig eller gymnasial uddannelse fra hjemlandet opnår i høj grad ordinær beskæftigelse eller påbegynder en uddannelse på ordinære vilkår. Det er tilfældet for 68 pct. af borgerne i begge kategorier.

Bredt udbytte af projektindsatsen

Ud over de dokumenterede resultater, hvor en stor andel af projektdeltagerne bliver en del af arbejdsstyrken, opnår borgerne bredere udbytte af projektindsatsen. I interview med projektdeltagerne giver de udtryk for, at indsatsen har motiveret dem til i højere grad at engagere sig i samfundet, end det var tilfældet før projekttilknytning.

CITAT, PROJEKTDELTAGER

”Jeg føler nu, at samfundet interesserer sig for mig. Tidligere følte jeg, at folk var ligeglade med mig og andre som mig.”

Flere af projektdeltagerne giver udtryk for, at de har fået øjnene op for vigtigheden af at deltage i bl.a. fritidsaktiviteter. En enkelt projektborger er bl.a. begyndt at engagere sig i det lokale frivilligcenter, hvor hun får talt dansk og opnår bedre kendskab til den danske kultur. En anden projektdeltager understreger, at han aktivt opsøgte projektindsatsen, da han havde et behov for i højere grad at blive en del af samfundet. Gennem projektindsatsen oplever han, at han er kommet tættere på job og i højere grad er blevet en del af det danske samfund.

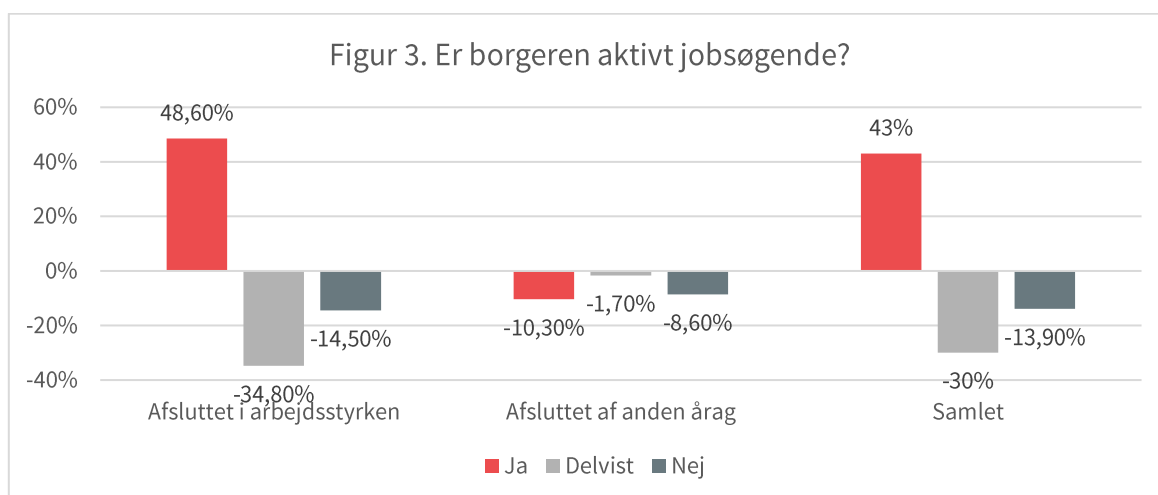
8 Projektdeltagernes progression

I løbet af projektperioden er der foretaget progressionsmålinger for projektdeltagerne. I nærværende afsnit præsenteres projektdeltagernes progression ift. opnå arbejdsmarkedstilknytning.

For at belyse progressionen sammenlignes projektdeltagernes forudsætninger ved projektstart med deres forudsætninger ved den seneste progressionsmåling, før de er blevet afsluttet i projektet. Forudsætningerne ved projektstart og progressionen vil således angive, hvorvidt projektdeltagerne i udgangspunktet er isolerede fra arbejdsmarkedet - og i så fald *hvor* isolerede - samt borgernes progression ift. at opnå arbejdsmarkedstilknytning.

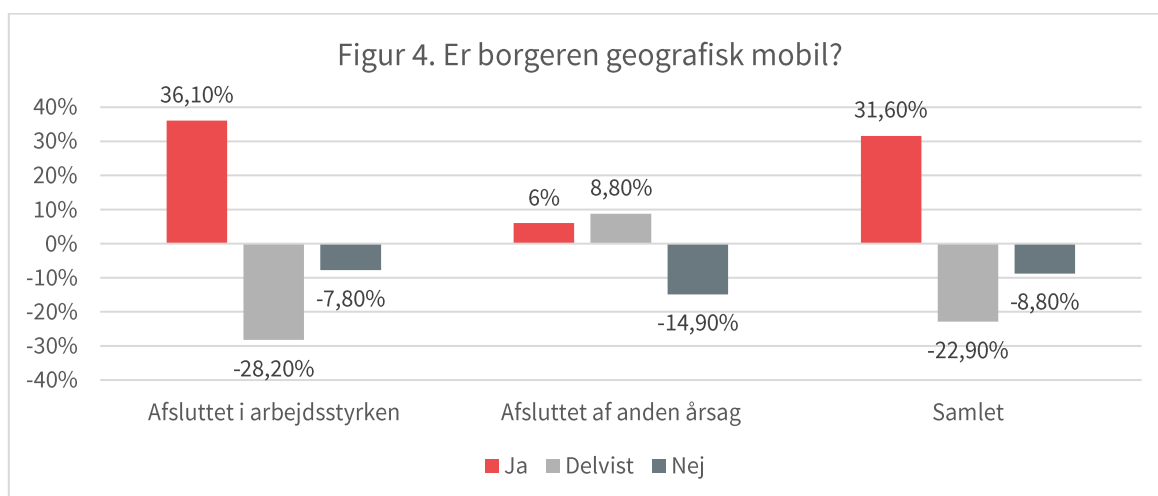
Ved at opdele projektdeltagerne i én samlet gruppe samt to kategorier – én for borgere, der afsluttes til arbejdsstyrken, og én for borgere, som afsluttes af anden årsag, kan de to grupper sammenlignes. Det gør det muligt at belyse, om der er forskel i borgernes forudsætninger allerede ved projekttilknytning samt deres progression i projektperioden – herunder om borgere, der afsluttes af anden årsag oplever en progression og kommer tættere på arbejdsstyrken.

Figurene angiver borgernes progression i projektindsatsen i form af den relative fremgang for de enkelte målepunkter fra den første registrering ved projekttilknytning til registreringen ved projektafslutning. Datagrundlaget for progressionsmålingerne beskrives i bilag A.

Kilde: LG Insight. N: 196.¹²

Figur 3 viser, at de borgere, der afsluttes som en del af arbejdsstyrken, har oplevet en markant progression ift. deres jobsøgningsaktiviteter. Forskellen mellem andelen af projektdeltagere, der vurderes som aktivt jobsøgende, er 48,6 pct. fra den første til sidste progressionsregistrering. For den samlede gruppe af projektdeltagere er der sket en stigning på 43 pct.

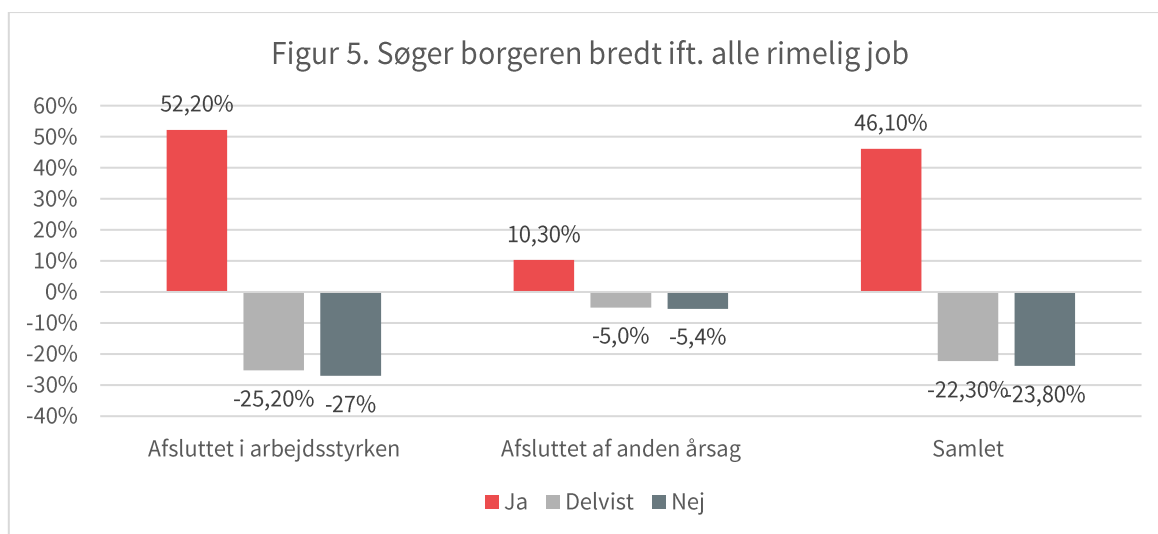

Kilde: LG Insight. N: 196

I figur 4 er progressionen angivet ift. projektdeltagernes geografiske mobilitet. Særligt for de borgere, der afsluttes som en del af arbejdsstyrken, er der

¹² Progressionsskemaet blev endelig implementeret og taget i anvendelse i foråret 2015. Der er således ikke foretaget progressionsregistreringer for de forudgående projekttilknyttede og evt. -afsluttede borgere. Der er således forskel på antallet af registrerede projektdeltagere i progressionsskemaet og det samlede antal projektdeltagere.

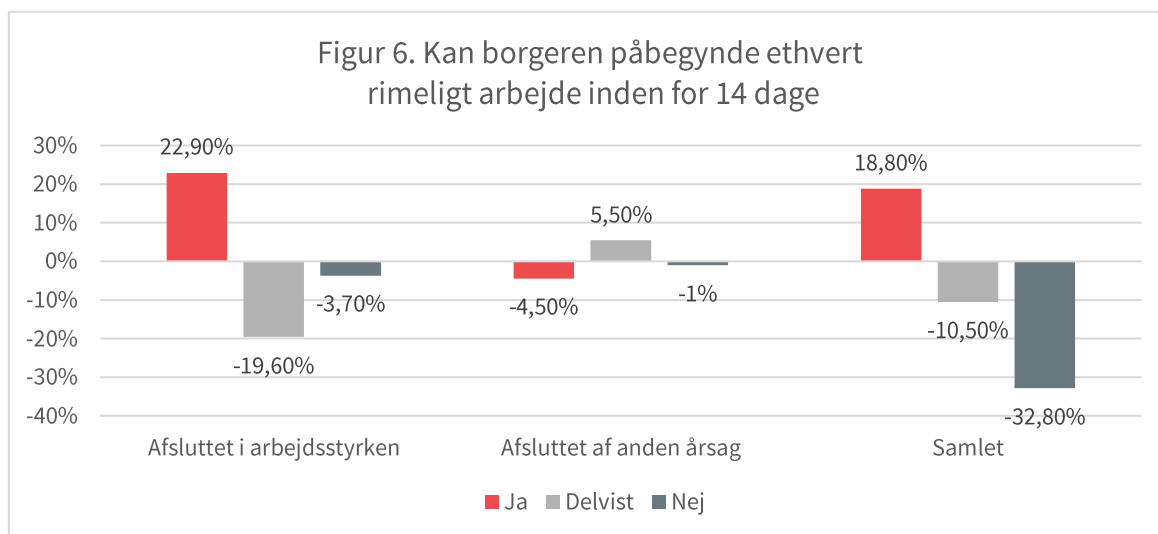
en positiv progression ift. den geografiske mobilitet, ligesom borgerne der er afsluttet uden succes, oplever en moderat progression på 6 pct.

Kilde: LG Insight. N: 196

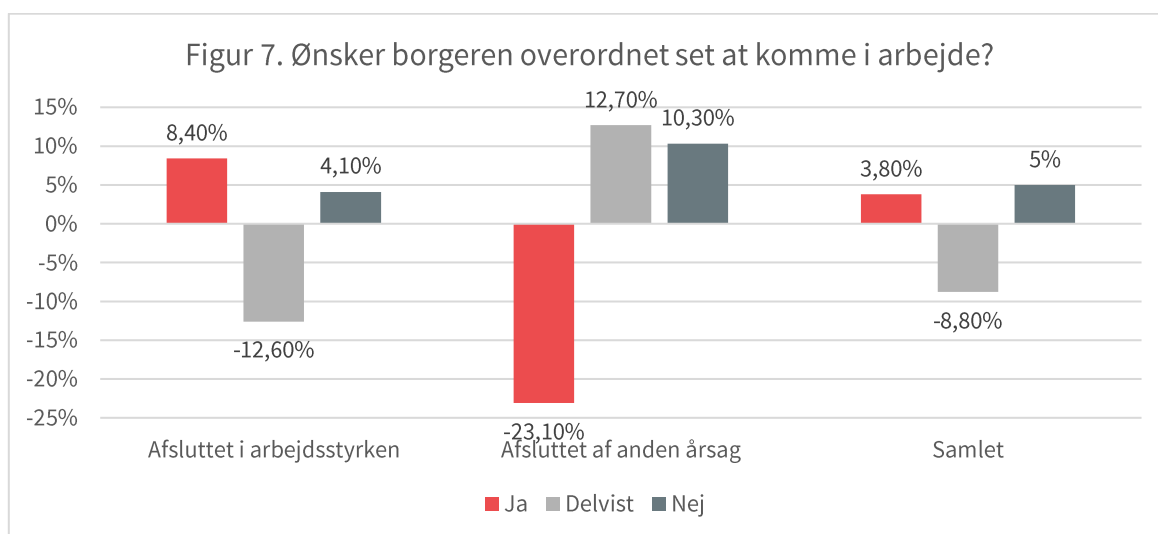
I ovenstående figur fremgår det, at der er progression ift., om projektdeltagerne søger bredt ift. alle rimelige job. Igen er det særligt tilfældet for de borgere, som opnår tilknytning til arbejdsstyrken, mens det i mindre grad er tilfældet for borgere, der er afsluttet af anden årsag. Progressionsforskellen for de to grupper er ca. 42 procentpoint.

Den store forskel på progressionen for henholdsvis borgere afsluttet til arbejdsstyrken og borgere afsluttet af anden årsag er udtryk for, at den øgede faglige mobilitet er en væsentlig faktor for at opnå tilknytning til arbejdsstyrken, hvor projektindsatsen har haft en markant effekt. Det understøttes også i interview med projektaktører, der fremhæver, at fokus på at søge bredt og målrettet arbejdsområder med realistiske jobmuligheder har været centralt i den vejledende projektindsats. Til trods for den relative forskel registreres der en positiv progression på ca. 10 procentpoint for de borgere, som ikke afsluttes til arbejdsstyrken.

Kilde: LG Insight. N: 196

I figur 6 er det angivet, at der er en moderat positiv progression for de borgere, der afsluttes i arbejdsstyrken, ift. om projektdeltagerne kan påbegynde ethvert rimeligt arbejde inden for 14 dage. Den moderate positive effekt skyldes bl.a., at ca. 60 pct. af de borgere, som bliver en del af arbejdsstyrken, allerede i udgangspunktet vurderes at være i stand til at påbegynde ethvert rimeligt arbejde inden for 14 dage.

Kilde: LG Insight. N: 196

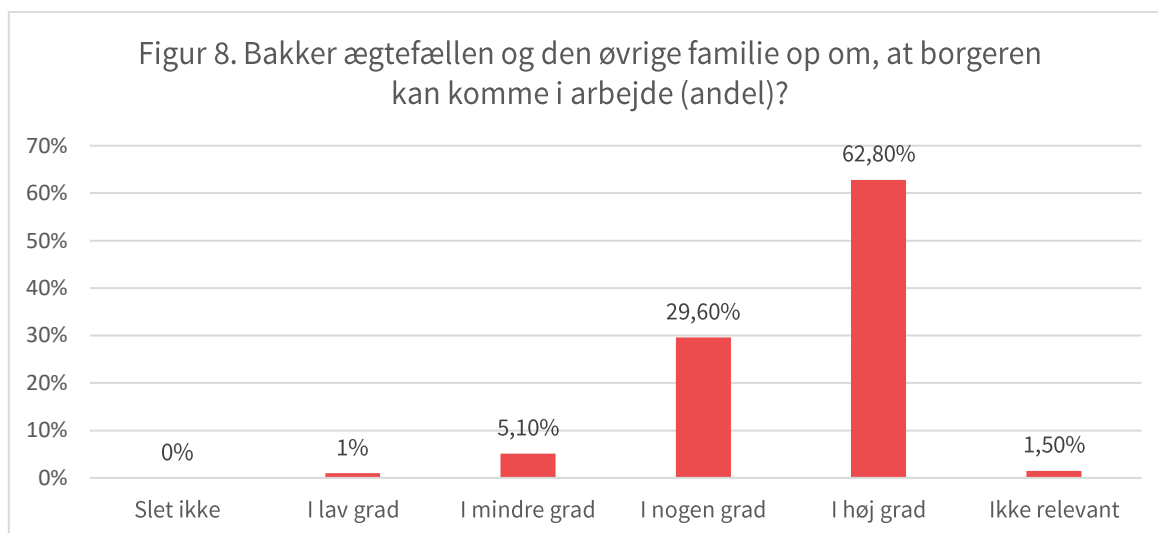
Det fremgår i figur 7, at der ikke er nogen entydig tendens ift. progressionen for borgerne, der rykkes ind i arbejdsstyrken, ift. deres ønske om at komme i arbejde overordnet set. For projektdeltagere afsluttet af anden årsag er der en negativ progression. I begge tilfælde ligger forklaringen delvist i, at 78,8 pct. af det samlede antal projektdeltagere i udgangspunktet vurderes at ønske at komme i arbejde overordnet set.

Motivationen for at komme i arbejde understøttes også af de gennemførte interview, hvor projektaktørerne generelt beskriver borgerne som motiverede for beskæftigelse. For borgere, der afsluttes til arbejdsstyrken, samt borgere, der afsluttes af anden årsag, er deres motivation for at komme i beskæftigelse i udgangspunktet høj. Projektet har således særligt formået at tilknytte projektdeltagere, der i udgangspunktet var motiverede for at komme i beskæftigelse. Det var også forventet, idet projekttilknytningen er frivillig og ægtefælleforsørgede borgere har opsøgt Projekt 500, fordi de grundlæggende har haft et ønske om at blive en del af arbejdsstyrken.

Ægtefællen og den øvrige familie

Foruden de fem overordnede forudsætninger bliver det i interview fremhævet, at projektdeltagernes villighed til at deltage i beskæftigelsesrettede tilbud i form af bl.a. praktik – herunder deres ressourcer til at handle selv – har betydning for projektdeltagernes udbytte af indsatsen.

I interview med projektaktørerne fremhæves ægtefællens opbakning ligeledes som af afgørende betydning for en succesfuld projektindsats. Når ægtefællen støtter op om projektindsatsen – herunder iværksættelsen af praktikker – oplever projektaktørerne, at indsats-effekten øges.

Kilde: LG Insight. N: 196

I figur 8 er andelen af projektdeltagernes opbakning fra ægtefællen og den øvrige familie med henblik på at komme i arbejde opgjort i forbindelse med borgernes projekttilknytning. 62,8 pct. af projektdeltagerne vurderes i høj grad at have opbakning fra ægtefællen og den øvrige familie. Den samlede andel af projektdeltagere, der vurderes slet ikke, i lav grad eller i mindre grad at have opbakning fra ægtefællen og den øvrige familie ift. at komme i

arbejde udgør kun 6,1 pct. Ved projekttilknytning vurderes projektdeltagerne med andre ord at have stor opbakning fra deres ægtefæller og familie ift. at komme i arbejde.

Den høje grad af opbakning fra ægtefælle og den øvrige familie ved projekttilknytningen er udtryk for, at det primært er lykket at tilknytte projektdeltagere, hvis ægtefæller støtter op om en beskæftigelsesrettet indsats.

Dansksproglige kompetencer

Dansksproglige kompetencer vurderes af flere aktører som af betydning for den beskæftigelsesrettede indsats. Manglende dansksproglige kompetencer fremhæves også af flere projektdeltagere som en af de største udfordringer ift. at komme i arbejde. Det understreges i borgerinterviewene, at mange relevante job kræver, at man taler dansk. De oplever, at jo bedre dansksproglige kompetencer de har, desto bedre muligheder er der mht. at opnå relevante beskæftigelsesrettede tilbud.

CITAT, PROJEKTAKTØR

”Flere af projektdeltagerne har et vist niveau af dansksproglige kompetencer og starter derfor ikke helt fra bunden”

I interview med projektaktørerne fremhæves de sproglige kompetencer ligeledes som af stor betydning for at opnå arbejdsmarkedstilknytning. Uafhængigt af uddannelsesbaggrund har borgerne typisk begrænsede dansksproglige kompetencer, der beskrives som én af flere udfordringer for, at borgerne bliver en del af arbejdsstyrken. Til trods for tilkendegivelsen af dansksproglige udfordringer er der flere af projektdeltagerne, som har et vist niveau af dansksproglige kompetencer ved projekttilknytning.

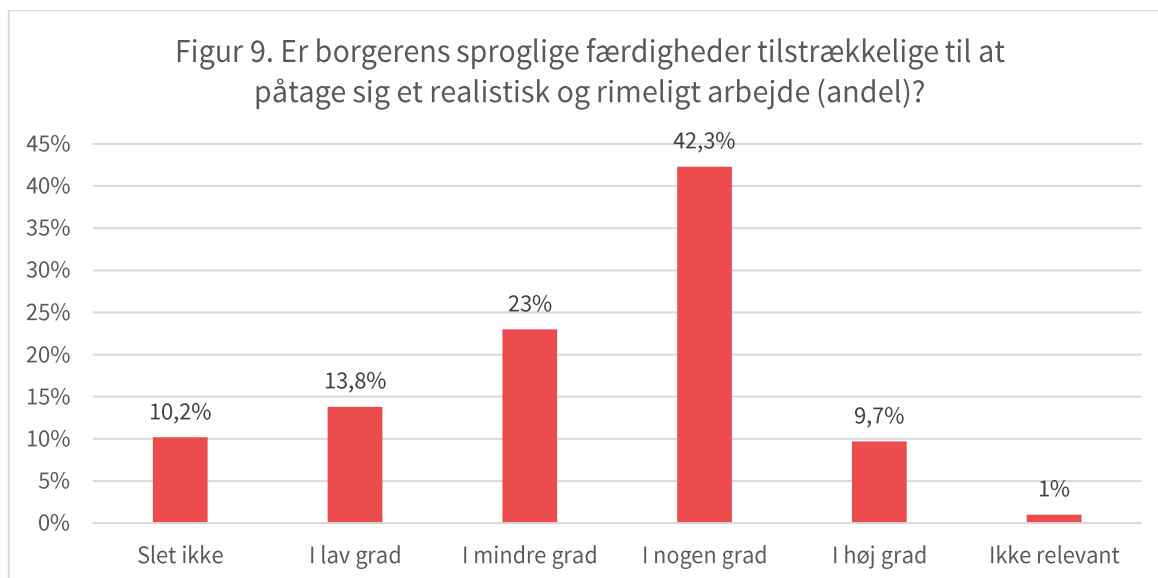
Tabel 4. Andel af borgere afsluttet i arbejdsstyrken og uden succes på baggrund af påbegyndt eller gennemført danskuddannelsesniveaue

	Afsluttet i arbejdsstyrken	Afsluttet af anden årsag
Ingen	61,5 %	38,5 %
Danskuddannelse 1	60 %	40 %
Danskuddannelse 2	73 %	27 %
Danskuddannelse 3	77,3 %	22,7 %

Kilde: LG Insight. N: 228

Tabel 4 angiver, hvor stor en andel af projektdeltagerne, som afsluttes i arbejdsstyrken og af anden årsag inden for fire niveauer af danskuddannelse: Ingen, påbegyndt eller gennemført danskuddannelse 1, påbegyndt eller gennemført danskuddannelse 2 samt påbegyndt eller gennemført danskuddannelse 3. For alle niveauer af danskuddannelsesniveaue ligger andelen,

som afsluttes i arbejdsstyrken, på 60 pct. eller derover. Der er med andre ord en overvægt af borgere inden for hvert dansksproglige niveau, som afsluttes til arbejdsstyrken. Andelen, som afsluttes i arbejdsstyrken, stiger tydeligt fra ingen eller danskuddannelse 1 og til danskuddannelse 2 og 3. Over 77 pct. af borgerne, som er påbegyndt eller har afsluttet danskuddannelse 3, afsluttes i arbejdsstyrken.

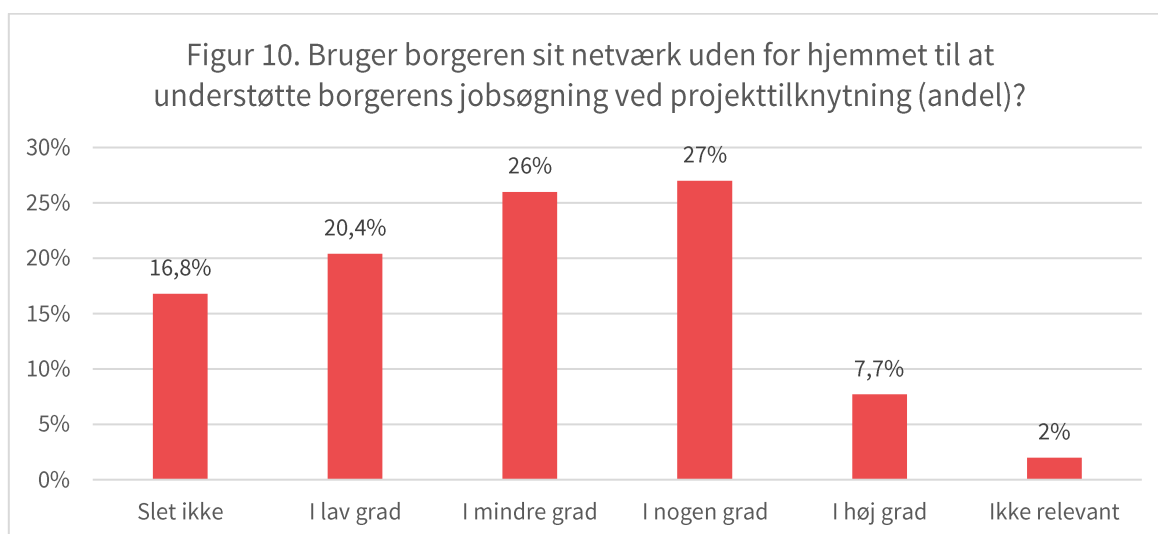

Kilde: LG Insight. N: 196

Figur 9 viser, hvordan projektdeltagernes sproglige færdigheder vurderes ved projekttilknytning med hensyn til deres muligheder for at påtage sig et realistisk og rimeligt arbejde. 42,3 pct. af projektdeltagerne vurderes at have sproglige færdigheder, som i nogen grad er tilstrækkelige til at påtage sig et realistisk og rimeligt arbejde, mens det kun er tilfældet i høj grad for 9,7 pct. af projektdeltagerne. Ca. en fjerdedel af borgerne vurderes slet ikke eller i lav grad at have sproglige færdigheder til at kunne påtage sig et realistisk og rimeligt arbejde. Der er med andre ord forskel på projektdeltagernes sproglige færdigheder, som i interviewene tillægges betydning for den beskæftigelsesrettede indsats.

Betydning af netværk

I interview med projektdeltagerne understreger flere, at de ikke har et netværk, som kan støtte dem med henblik på at opnå tilknytning til arbejdsmarkedet. Det understøttes af, at kun 7,7 pct. af projektdeltagerne ved projekttilknytning i høj grad vurderes at bruge deres netværk uden for hjemmet til at understøtte deres aktive jobsøgning, jf. figur 10. Omvendt vurderer 63,2 pct., at det slet ikke, i lav grad eller i mindre grad er tilfældet. Såfremt projektdeltagerne har et netværk, benytter kun en mindre andel aktivt deres netværk til at understøtte deres jobsøgning.

Kilde: LG Insight. N: 196

I forbindelse med vejledningen af projektdeltagerne er der lagt vægt på, at borgerne i højere grad kan bruge deres netværk med henblik på at komme tættere på arbejdsmarkedet. Borgernes brug af netværk til at understøtte deres jobsøgning er da også vurderet i forbindelse med deres projektafslutning, jf. bilag A. Der er sket en tydelig progression, hvor eksempelvis 37,7 pct. vurderes at bruge deres netværk i høj grad – det svarer til en relativ stigning på 30 pct. sammenlignet med andelen ved projekttilknytningen.

Sammenvejet vurdering af projektdeltagernes progression

Sammenlignes den samlede gruppe af projektdeltageres overordnede progression, forekommer der en positiv progression i kraft af projektindsatsen på alle fem overordnede områder – og særligt for gruppen af borgere, der afsluttes til arbejdsstyrken. Progressionen forekommer også på områder, hvor projektdeltagerne i udgangspunktet havde relativt gode forudsætninger for at blive en del af arbejdsstyrken.

De statistiske data påviser en positiv progression på knap 50 procentpoint ift., om projektdeltagerne søger henholdsvis bredt ift. rimeligt arbejde samt om projektdeltagerne er aktivt jobsøgende. Gennem projektindsatsen registreres med andre ord en markant stigning inden for de to overordnede områder, hvor projektdeltagerne i udgangspunktet har dårligst forudsætninger for at blive tilknyttet arbejdsmarkedet. De statistiske progressionsværktøjer indikerer således, at projektdeltagernes barrierer ift. job kan tilskrives borgernes jobsøgningsadfærd og jobsøgningskompetencer. Sammenvejet oplever projektdeltagerne progression ift.:

- ⇒ At være aktivt jobsøgende.
- ⇒ At søge bredt ift. alle rimelige job (faglig mobilitet).
- ⇒ At være geografisk mobil.

Allerede ved projekttilknytning vurderes projektdeltagerne ligeledes at kunne påbegynde ethvert rimeligt arbejde inden for 14 dage samt overordnet set at ønske at komme i arbejde. For den samlede gruppe af projektdeltagere registreres en (moderat) progression på disse to parametre til trods for de gode forudsætninger ved projekttilknytning.

Progressionen for projektdeltagerne afspejler, at projektindsatsen i høj grad har formået at rykke borgerne i arbejde eller tættere på arbejdsmarkedet. Det er særligt bemærkelsesværdigt, at projektet har formået at rykke borgernes jobsøgningsaktiviteter og mobilitet.

Den samlede gruppe af projektdeltagere vurderes i udgangspunktet at være relativt motiverede for beskæftigelse og have få barrierer for at kunne påbegynde et arbejde inden for 14 dage. Med hensyn til særligt faglig mobilitet og jobsøgningsadfærd har projektdeltagerne til gengæld i mindre grad forudsætninger for at blive tilknyttet arbejdsmarkedet.

De borgere, som senere afsluttes i arbejdsstyrken, er i udgangspunktet tættere på arbejdsstyrken, end det er tilfældet for borgere, der afsluttes af anden årsag. Det er i overensstemmelse med, at flere projektaktører i interview påpeger, at målgruppen har meget forskellige forudsætninger for beskæftigelse ved projekttilknytning, hvor enkelte borgere ikke behøver en omfattende projektindsats, før de er tilknyttet arbejdsmarkedet. Omvendt er der borgere, som har behov for en omfattende indsats, hvor en bearbejdning af en arbejdsmarkedsidentitet i højere grad er påkrævet.

Ift. de øvrige målepunkter for projektdeltagernes forudsætninger ved projektstart er ægtefællen og familiære forhold kun i begrænset omfang faktorer, der fungerer som en barriere for projektdeltagerne ift. arbejdsmarkedet. En forklaring på denne tendens kan være, at projektdeltagerne som oftest har opbakning hjemmefra og ikke begrænses af familiemæssige forhold, når de tilknyttes projektet. Dette er i overensstemmelse med det lave antal børn under 18 år for projektdeltagerne. Familiære forhold, som *ikke* isolerer borgerne fra arbejdsmarkedet, synes således at være en forudsætning for, at borgerne tilknyttes projektet. Når borgerne tilknyttes projektet er de familiære forhold derfor i mindre grad en barriere for at blive tilknyttet arbejdsmarkedet.

I modsætning til de familiære forhold har projektdeltagerne ved projekttilknytning mindre gode arbejdsmarkedsforudsætninger, hvad angår sproglige kompetencer og anvendelsen af netværk uden for hjemmet i jobsøgningen. Borgerne har meget forskellige sproglige forudsætninger for at påtage sig et realistisk og rimeligt arbejde, hvor kun 9,7 pct. i høj grad vurderes at have sproglige færdigheder til at tage et realistisk og rimeligt arbejde.

Ved projekttilknytning er det kun 7,7 pct. af borgerne, som i høj grad vurderes at bruge deres netværk uden for hjemmet til at understøtte deres jobsøgning. Gennem projektindsatsen registreres en progression på 30 procentpoint, hvor 37,7 pct. ved projektafslutning i høj grad vurderes at anvende deres netværk uden for hjemmet i deres aktive jobsøgning. Det indikerer, at projektdeltagerne har et netværk ved projekttilknytning, men ikke anvender deres netværk aktivt i jobsøgningen.

9 Metoder og effekt

I nærværende afsnit belyses de iværksatte tilbud i projektindsatsen og den relative effekt af tilbuddene ift. de forskellige afslutningskategorier – ordinær beskæftigelse/selvstændig erhvervsdrivende, uddannelse på ordinære vilkår, erhvervsaktiv og anden afslutningsårsag. De fire overordnede kategorier af iværksatte tilbud er løntilskud, virksomhedspraktik, egne afklaringstilbud og rådgivningstilbud og rådgivningssamtaler.¹³

Tabel 5. Antal projektdeltagere, som har modtaget et beskæftigelsesfagligt tilbud (andel i parentes)

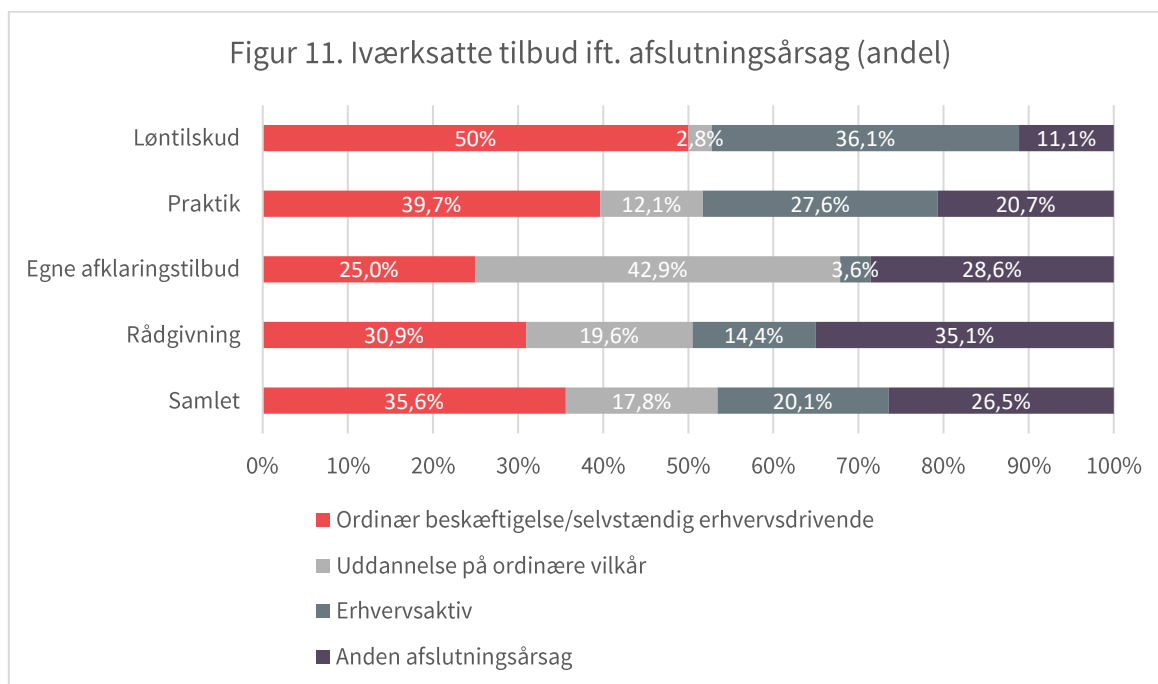
Iværksatte tilbud	Antal projektdeltagere
Løntilskud	36 (16,4 %)
Virksomhedspraktik	58 (26,5 %)
Egne afklaringstilbud	28 (12,8 %)
Rådgivningstilbud	97 (44,3 %)
Samlet	219 (100 %)

Kilde: LG Insight. N: 219

Tabel 5 viser, at 94 af projektdeltagerne – hvilket svarer til ca. 43 pct. - har været i løntilskud og/eller virksomhedspraktik. Der er hele 44,3 pct. af projektdeltagerne, som udelukkende modtager rådgivningstilbud, mens 12,8 pct. modtager såvel rådgivning som egne afklaringstilbud.

Effekterne af de beskæftigelsesfaglige tilbud er angivet i figur 11.

¹³ | opgørelsen for de iværksatte tilbud er det tilbuddet med den forventet højeste effekt i udgangspunktet, som er blevet vægtet ift. evt. andre tilbud. Det betyder konkret, at en borger kun fremgår af registreringerne én gang i tilfælde, hvor en borger har modtaget flere beskæftigelsesfaglige tilbud i projektet.

Kilde: LG Insight. N: 219¹⁴

De samlede effekter af tilbuddene for borgere, der afsluttes til arbejdsstyrken, fremgår nedenfor.

- ⇒ Løntilskud: 88,9 pct. af borgerne, der har været i løntilskud, afsluttes til arbejdsstyrken.
- ⇒ Praktik: 79,3 pct. af borgerne, der har været i virksomhedspraktik, afsluttes til arbejdsstyrken.
- ⇒ Egne afklaringstilbud: 71,4 pct. af borgerne, der har været i projektets egne afklaringstilbud, afsluttes til arbejdsstyrken.
- ⇒ Rådgivning: 65 pct. af borgerne, der har modtaget rådgivningssamtaler i projektet, afsluttes til arbejdsstyrken.
- ⇒ Samlet: Den samlede effekt af de iværksatte tilbud er 73,5 pct.

¹⁴ Vejledningsskemaet blev endeligt implementeret og taget i anvendelse i foråret 2015. De forudgående projektilknyttede og -afsluttede borgere fremgår ikke af vejledningsskemaerne, og der er derfor forskel på antallet af registrerede projektdeltagere i vejledningsskemaet og det samlede antal projektdeltagere.

Beskæftigelsesfaglige tilbud

Effekterne af de beskæftigelsesrettede tilbud viser, at løntilskud har den højeste effekt, herefter følger praktik, afklaringstilbud og dernæst rådgivning. I den forbindelse skal det understreges, at den høje effekt af løntilskud er udtryk for, at borgerne allerede er tæt på at kunne påbegynde ordinær beskæftigelse, når de opnår løntilskud. Den høje effekt af løntilskud er med andre ord et resultat af, at borgerne allerede ved påbegyndt løntilskud er tættere på arbejdsmarkedet, end det er tilfældet for de øvrige projekttilbud. Det afspejler sig bl.a. ved, at flere af borgerne har allerede opnået status som erhvervsaktiv, når de påbegynder løntilskud.

Løntilskud og praktik er således ikke nødvendigvis indsatser, der har samme effekt for alle borgere. Det centrale er at anvende redskabet med kvalitet, hvor borgerne først påbegynder de relevante tilbud, når borgerne er parate – dvs. det afhænger af deres parathed ift. beskæftigelsesrettede tilbud.

I Projekt 500 har støtte i virksomhedskontakten og opfølgning herpå fyldt en stor del. Praktik og løntilskud kan således fungere som et motiverende redskab, hvis det iværksættes, når borgerne er tilstrækkeligt arbejdsmarkedsparete, men kan også have en negativ effekt for motivationen, hvis tilbuddene iværksættes, før borgerne kan håndtere tilbuddene hensigtsmæssigt.

Projekt 500 har haft fokus på at sondre mellem forskellige praktikformål (snuse-, sprog- og jobpraktik) – i tilfælde af jobpraktik er virksomheder med størst sandsynlighed for, at borgerne efterfølgende kan opnå ordinær beskæftigelse, blevet prioriteret. Snuse- eller sprogpraktikker kan have en afklarende funktion for senere at iværksætte en egentlig jobrettet praktik.

Løntilskud og virksomhedspraktik er de to iværksatte tilbud med den største andel, der opnår ordinær beskæftigelse/selvstændig erhvervsdrivende, hvorimod få påbegynder uddannelse. Ca. 43 pct. af projektdeltagerne, som har været en del af projektindsatsens egne afklaringstilbud, påbegynder uddannelse på ordinære vilkår. Til sammenligning afsluttes kun 25 pct. til ordinær beskæftigelse/selvstændig erhvervsdrivende.

Til trods for, at rådgivningstilbud har den laveste effekt af de fire overordnede beskæftigelsesfaglige tilbud, er effekten 65 pct. ift. at blive en del af arbejdsstyrken og ca. 31 pct. opnår ordinær beskæftigelse/bliver selvstændig erhvervsdrivende. Det er udtryk for, at en relativ stor andel af borgerne kun har haft behov for rådgivningssamtaler for at blive en del af arbejdsstyrken. Samtidig afspejler effekten, at rådgivningstilbuddene i Projekt 500 har haft en høj kvalitet og rykket mange borgere ind i arbejdsstyrken.